

32004R0883

30.4.2004

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE

L 166/1

NARIADENIE (ES) EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 883/2004**z 29. apríla 2004****o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia****(Text s významom pre EHP a Švajčiarsko)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308,

so zreteľom na návrh Komisie predložený po konzultáciách so sociálnymi partnermi a správnou komisiou pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽³⁾,

keďže:

- (1) pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia patria do rámca voľného pohybu osôb a mali by prispieť k zlepšeniu ich životnej úrovne a podmienok zamestnania;
- (2) zmluva neustanovuje právomoci iné ako tie, ktoré sú uvedené v článku 308 na prijatie primeraných opatrení v rámci oblasti sociálneho zabezpečenia osôb iných ako zamestnancov;
- (3) nariadenie Rady (EHS) 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a na ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva ⁽⁴⁾, bolo zmenené a doplnené a aktualizované viac krát, aby sa zohľadnil nielen vývoj na úrovni spoločenstva vrátane rozsudkov Súdneho dvora, ale tiež aby sa zohľadnili

zmeny právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni. Tieto faktory zohrali svoju úlohu v čase, keď sa koordinačné pravidlá spoločenstva stávali zložitémi a príliš rozsiahlymi. Nahradenie a súčasne modernizovanie a zjednodušovanie týchto pravidiel je preto dôležité, aby sa dosiahol cieľ voľného pohybu osôb;

- (4) je potrebné rešpektovať osobitné vlastnosti vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia a vypracovať iba systém koordinácie;
- (5) je potrebné v rámci takejto koordinácie zaručiť v rámci rovnosti spoločenstva prístup pre dané osoby podľa rozličných vnútroštátnych právnych predpisov;
- (6) úzky vzťah medzi právnymi predpismi v oblasti sociálneho zabezpečenia a tými zmluvnými ustanoveniami, ktoré dopĺňajú alebo nahrádzajú takéto právne predpisy a ktoré podliehali rozhodnutiu verejných orgánov, na základe ktorých sa stali povinnými alebo sa rozšíril ich rozsah pôsobnosti, môže vyžadovať podobnú ochranu vzhľadom na uplatňovanie týchto ustanovení na právne predpisy umožnené týmto nariadením. Ako prvý krok sa môže vyhodnotiť skúsenosť členských štátov, ktoré oznámili takéto systémy;
- (7) vzhľadom na veľké rozdiely existujúce medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi z hľadiska osôb, na ktoré sa uplatňujú, uprednostňuje sa stanovenie zásady, že toto nariadenie sa má uplatňovať na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov s bydliskom na území členského štátu, ktorí podliehajú alebo podliehali právnym predpisom v oblasti sociálneho zabezpečenia jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a pozostalých;
- (8) všeobecná zásada rovnakého zaobchádzania je mimoriadne dôležitá pre pracovníkov, ktorí nemajú bydlisko v členskom štáte ich zamestnania, vrátane cezhraničných pracovníkov;
- (9) Súdny dvor viac krát poskytol stanovisko o možnosti rovnakého zaobchádzania pri dávkach, príjme a faktoch; táto zásada by sa mala výslovne prijať a rozvíjať pri dodržaní podstaty a ducha právnych pravidiel;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 38, 12.2.1999, s. 10.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 75, 15.3.2000, s. 29.

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 3. septembra 2003 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku). spoločné stanovisko Rady z 26. januára 2004 (Ú. v. EÚ C 79 E, 30.3.2004, s. 15) a stanovisko Európskeho parlamentu z 20. apríla 2004 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku). Rozhodnutie Rady z 26. apríla 2004.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 149, 5.7.1971, s. 2. Nariadenie v znení nariadenia (ES) 1386/2001 Európskeho parlamentu a Rady (Ú. v. ES L 187, 10.7.2001, s. 1).

- (10) zásada zaobchádzania s niektorými faktami alebo udalosťami, ku ktorým dochádza na území iného členského štátu, ako keby sa udiali na území členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné, by však nemala prekážať zásade spočítania dôb poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska ukončených podľa vnútroštátnych právnych predpisov iného členského štátu k takýmto dobám ukončeným podľa vnútroštátnych právnych predpisov príslušného členského štátu. Doby ukončené podľa právnych predpisov iného členského štátu by sa preto mali vziať do úvahy iba pri uplatňovaní zásady spočítania dôb;
- (11) prispôbenie faktov alebo udalostí, ku ktorým dochádza v jednom členskom štáte, nemôže v žiadnom prípade viesť k tomu, aby sa iný členský štát stal príslušným alebo jeho právne predpisy uplatniteľnými;
- (12) vzhľadom na proporionalitu by sa mala venovať pozornosť tomu, aby sa zabezpečilo, že zásada prispôbenia faktov alebo udalostí nevedie k objektívne neopodstatneným výsledkom alebo k prekryvaniu dávok rovnakého druhu za tú istú dobu;
- (13) pravidlá koordinácie musia zaručiť, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, a osoby, ktoré sú od nich závislé, a ich pozostalí, si zachovali práva a výhody nadobudnuté a ktoré nadobúdajú;
- (14) tieto ciele sa musia dosiahnuť najmä spočítaním všetkých dôb, ktoré sa zohľadňujú podľa rôznych vnútroštátnych právnych predpisov na účely získania a udržania práva na dávky a výpočtu výšky príspevkov, rovnako ako sa musia dosiahnuť poskytovaním dávok na rôzne kategórie osôb, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie;
- (15) je potrebné, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, aby sa tak predišlo prekryvaniu uplatniteľných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a komplikáciám, ktoré by z toho mohli vzniknúť;
- (16) v rámci spoločenstva neexistuje v zásade oprávnenie na to, aby práva na sociálne zabezpečenie záviseli na bydlisku danej osoby; v špecifických prípadoch, najmä pokiaľ ide o osobitné dávky späť s ekonomickým a sociálnym kontextom danej osoby, bydlisko by sa však malo zohľadniť;
- (17) vzhľadom na čo najefektívnejšie zaručenie rovnosti zaobchádzania so všetkými osobami pôsobiacimi na území členského štátu je vhodné ako všeobecné pravidlo určiť za uplatniteľné právne predpisy toho členského štátu, v ktorom daná osoba vykonáva svoju činnosť ako zamestnanec alebo ako samostatne zárobkovo činná osoba;
- (18) v špecifických situáciách, v ktorých sú oprávnené iné kritériá uplatniteľnosti, je potrebné sa od tohto všeobecného pravidla odchýliť;
- (19) v niektorých prípadoch dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve môže využívať matka alebo otec a pokiaľ ide o dávky v otcovstve, tieto dávky sa odlišujú od rodičovských dávok a môžu sa prispôbiť dávkam v materstve *strictu sensu* v tom, že sa poskytujú počas prvých mesiacov života novonarodeného dieťaťa, a je vhodné, aby sa dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve regulovali spoločne;
- (20) v oblasti dávok v chorobe a materstve a rovnocenných dávok v otcovstve, poisteným osobám ako aj ich rodinným príslušníkom, ktorí žijú alebo sa zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je príslušný členský štát, by sa mala poskytnúť ochrana;
- (21) ustanovenia o dávках v chorobe, materstve a rovnocenných dávok v otcovstve boli vypracované vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora. Ustanovenia o predchádzajúcom oprávnení boli zdokonalené, pričom sa zohľadnili príslušné rozhodnutia Súdneho dvora;
- (22) špecifické postavenie žiadateľov o dôchodok a dôchodcov a ich rodinných príslušníkov vyvoláva potrebu prijať ustanovenia riadiace nemocenské poistenie upravené podľa tejto situácie;
- (23) vzhľadom na rozdiely medzi rôznymi vnútroštátnymi systémami je vhodné, aby členské štáty prípadne prijali ustanovenie o lekárskom ošetrovaní rodinných príslušníkov cezhraničných pracovníkov v členskom štáte, kde takýto pracovník vykonáva svoju činnosť;
- (24) je potrebné vypracovať špecifické ustanovenia regulujúce neprekryvanie sa nemocenských vecných dávok a nemocenských peňažných dávok, ktoré sú rovnakej povahy ako tie, ktoré podliehajú rozsudkom Súdneho dvora v prípade C-21.5/99 *Jauch* a C-160/95 *Molenaar*, ak sa tieto dávky vzťahujú na to isté riziko;

- (25) so zreteľom na dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania by sa mali ustanoviť pravidlá na účely poskytnutia ochrany, ktorá by riešila situáciu osôb, ktoré majú bydlisko alebo pobyt v členskom štáte inom, ako je príslušný členský štát;
- (26) na dávky v invalidite by sa mal vypracovať systém koordinácie, ktorý rešpektuje špecifické vlastnosti vnútroštátnych právnych predpisov, najmä pokiaľ ide o uznanie invalidity a ich spočítanie;
- (27) je potrebné vypracovať systém na udelenie dávok v starobe a pozostalostných dávok, ak daná osoba podliehala právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov;
- (28) je nevyhnutné určiť výšku dôchodku, ktorá sa vypočíta v súlade s metódou používanou na spočítanie a pomerný výpočet a zaručiť ju prostredníctvom právneho systému spoločenstva tam, kde uplatňovanie vnútroštátnych právnych predpisov vrátane pravidiel týkajúcich sa zníženia, pozastavenia alebo odňatia dôchodku je menej výhodné ako uvedená metóda;
- (29) aby sa chránili migrujúci pracovníci a ich pozostalí pred príliš prísny uplatňovaním pravidiel vnútroštátnych právnych predpisov o znížení pozastavení alebo odňatí, je potrebné začleniť ustanovenia, ktoré budú presne riadiť uplatňovanie takýchto pravidiel;
- (30) ako opakovane potvrdil Súdny dvor, Rada sa nepovažuje za príslušnú na schválenie pravidiel zavádzajúcich obmedzenie na pokrývanie dvoch alebo viacerých dôchodkov získaných v rôznych členských štátoch znížením výšky dôchodku získaného iba podľa vnútroštátnych právnych predpisov;
- (31) podľa Súdneho dvora takéto pravidlá má prijať vnútroštátny zákonodarný zbor so zohľadnením skutočnosti, že limity má ustanoviť zákonodarný zbor spoločenstva, v rámci ktorých sa majú uplatňovať ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov o znížení, pozastavení alebo odňatí;
- (32) aby sa podporila mobilita pracovníkov, je mimoriadne vhodné, aby sa umožnilo vyhľadávanie zamestnania v rôznych členských štátoch; preto je potrebné zabezpečiť užšiu a účinnejšiu koordináciu medzi systémami poistenia v nezamestnanosti a službami zamestnanosti všetkých členských štátov;
- (33) je potrebné zahrnúť povinné preddôchodkové systémy do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a tak zaručiť rovnaké zaobchádzanie a možnosť exportu preddôchodkových dávok ako aj udelenia rodinných dávok a dávok zdravotnej starostlivosti danej osobe v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia; pravidlo o sčítaní dôb by sa však nemalo zahrnúť, pretože iba veľmi obmedzený počet členských štátov má povinné preddôchodkové systémy;
- (34) pretože rodinné dávky majú veľmi široký rozsah, ktorý poskytujú ochranu v situáciách, ktoré možno opísať ako klasické, a tiež v iných situáciách, ktoré sú špecifické svojou povahou, pričom v týchto situáciách dávka podlieha rozsudkom Súdneho dvora v spojených prípadoch C-245/94 a C-312/94 *Hoever a Zachov* a v prípade C-275P96 *Kuusijärvi*, je potrebné všetky takéto dávky regulovať;
- (35) aby sa predišlo neoprávnenému prekryvaniu dávok, je nevyhnutné stanoviť pravidlá priority v prípade prekryvania práv na rodinné dávky podľa právnych predpisov príslušného členského štátu a podľa právnych predpisov členského štátu pobytu rodinných príslušníkov;
- (36) preddávky na prídavky na výživné sú spätne vymáhateľnými preddávkami určenými ako náhrada za neplnenie zákonnej povinnosti rodiča starať sa o svoje vlastné dieťa, čo je povinnosť odvodená z rodinného práva. Preto tieto preddávky by sa nemali považovať za priamu dávku kolektívnej podpory v prospech rodín. Vzhľadom na tieto zvláštnosti by sa pravidlá koordinácie nemali uplatňovať na takéto prídavky na výživné;
- (37) ako Súdny dvor opakovanne vyhlásil, ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od zásady exportovateľnosti dávok sociálneho zabezpečenia, sa musia prísne vykladať. To znamená, že sa môžu uplatňovať iba na dávky, ktoré spĺňajú špecifikované podmienky. Preto kapitola 9 hlavy III tohto nariadenia sa môže uplatňovať iba na dávky, ktoré sú aj osobitné aj nepríspevkové a sú uvedené v prílohe X tohto nariadenia;
- (38) je potrebné vytvoriť správnu komisiu, ktorá bude zložená z predstaviteľov vlády každého členského štátu, ktorí budú konkrétne zodpovední najmä za riešenie všetkých správnych otázok alebo otázok výkladu ustanovení tohto nariadenia a za podporu ďalšej spolupráce medzi členskými štátmi;

- (39) ukázalo sa, že vytvorenie a používanie služieb, ktoré spracovávajú údaje na výmenu informácií, vyžaduje vytvorenie technickej komisie pod záštitou správnej komisie, so špecifickou zodpovednosťou v oblasti spracovania údajov;
- (40) použitie služieb spracovávajúcich údaje na výmenu údajov medzi inštitúciami vyžaduje ustanovenia, ktoré zaručia, že dokumenty vymenené alebo vystavené elektronickými prostriedkami sa prijímú ako rovnocenné papierovým dokumentom. Takéto výmeny sa vykonávajú v súlade s ustanoveniami spoločenstva o ochrane fyzických osôb so zreteľom na spracovanie a voľný pohyb osobných údajov;
- (41) je potrebné určiť osobitné ustanovenia, ktoré zodpovedajú osobitným vlastnostiam vnútroštátnych právnych predpisov, aby sa umožnilo uplatňovanie pravidiel koordinácie;
- (42) v súlade so zásadou proporcionality a s predpokladom o rozšírení tohto nariadenia na všetkých občanov Európskej únie a aby sa našlo riešenie, ktoré zohľadňuje všetky obmedzenia, ktoré môžu byť spojené s osobitnými vlastnosťami systémov založenými na bydlisku, osobitná odchýlka prostredníctvom položky „DÁNSKO“ v prílohe XI, obmedzená na nárok na sociálny dôchodok výhradne na novú kategóriu neaktívnych osôb, na ktoré sa toto nariadenie rozšírilo, sa považovala za primeranú vzhľadom na špecifické črty dánskeho systému a vzhľadom na to, že tieto dôchodky sú exportovateľné po 10 ročnom období pobytu podľa platných dánskych právnych predpisov (zákon o dôchodkoch);
- (43) v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa osobitná odchýlka prostredníctvom položky „FÍNSKO“ v prílohe XI, obmedzená na vnútroštátne dôchodky založené na bydlisku, považovala za primeranú vzhľadom na špecifické vlastnosti fínskych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia, cieľom ktorej je zabezpečiť, aby výška vnútroštátneho dôchodku nebola nižšia ako výška vnútroštátneho dôchodku, vypočítaná, ako keby všetky poistné doby ukončené v akomkoľvek členskom štáte boli ukončené vo Fínsku;
- (44) je potrebné zaviesť nové nariadenie, ktoré zruší nariadenie (EHS) 1408/71. Je však potrebné, aby nariadenie (EHS) 1408/71 zostalo v účinnosti a naďalej malo právny účinok na účely niektorých aktov a dohôd spoločenstva, ktorých je spoločenstvo stranou, aby sa zabezpečila právna istota;
- (45) pretože cieľ navrhovaného opatrenia, a to koordinačné opatrenia na zaručenie toho, aby sa právo na voľný pohyb osôb mohlo účinne vykonávať, sa nemôže dostať do dosahu členskými štátmi, a vzhľadom na rozsah a účinky tohto opatrenia sa môže lepšie dosiahnuť

na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ako je ustanovená v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality, ako je ustanovená v tomto článku, toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Definície

Na účely tohto nariadenia:

- a) „činnosť ako zamestnanec“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje;
- b) „činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje;
- c) „poistenec“ vo vzťahu k odvetviám sociálneho zabezpečenia, na ktoré sa vzťahuje hlava III, kapitoly 1 a 3, znamená každú osobu, ktorá spĺňa podmienky požadované podľa právnych predpisov členského štátu príslušného podľa hlavy II, nároku na dávky, pri zohľadnení ustanovení tohto nariadenia;
- d) „štátny zamestnanec“ znamená osobu, ktorá sa za takú považuje, alebo ktorú za takú považuje členský štát, ktorého administratíva takúto osobu zamestnáva;
- e) „osobitný systém pre štátnych zamestnancov“ znamená každý systém sociálneho zabezpečenia, ktorý sa odlišuje o všeobecného systému sociálneho zabezpečenia uplatniteľného na zamestnancov v danom členskom štáte a ktorému všetky alebo určité kategórie štátnych zamestnancov podliehajú;
- f) „cezhraničný pracovník“ znamená každú osobu, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá má bydlisko v inom členskom štáte, do ktorého sa vracia spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň;
- g) „utečenec“ znamená utečenca v zmysle definície uvedenej v článku 1 Dohovoru o postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951;

- h) „osoba bez štátnej príslušnosti“ znamená osobu bez štátnej príslušnosti v zmysle definície uvedenej v článku 1 Dohovoru o postavení osôb bez štátnej príslušnosti, podpísaného v New Yorku 28. septembra 1954;
- i) „rodinný príslušník“ znamená:
1. i) každú osobu definovanú alebo uznanú za rodinného príslušníka, alebo označenú za člena domácnosti právnymi predpismi, podľa ktorých sa poskytujú dávky;
 - ii) so zreteľom na vecné dávky podľa hlavy III, kapitola 1 o nemocenských dávkach, dávkach v materstve a rovnocenných dávkach v otcovstve, každú osobu definovanú alebo uznanú za rodinného príslušníka, alebo označenú za člena domácnosti podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom má daná osoba bydlisko;
2. ak právne predpisy členského štátu, ktorá sú uplatniteľné podľa pododseku 1, nerozlišujú medzi rodinnými príslušníkmi a inými osobami, na ktoré sú uplatniteľné, manžel/manželka, neplnoleté deti a nezaopatrené deti, ktoré dosiahli vek plnoletosti, sa považujú za rodinných príslušníkov;
 3. ak podľa právnych predpisov, ktoré je uplatniteľná podľa pododsekov 1 a 2, osoba sa považuje za rodinného príslušníka alebo člena domácnosti iba vtedy, ak daná osoba žije v tej istej domácnosti ako poistenec alebo dôchodca, táto podmienka sa považuje za splnenú, ak daná osoba je závislá hlavne od poistenca alebo dôchodcu;
- j) „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva;
- k) „pobyt“ znamená prechodné bydlisko;
- l) „právne predpisy“ znamenajú v súvislosti s každým členským štátom zákony, nariadenia a iné povinné ustanovenia a všetky ostatné vykonávajúce opatrenia týkajúce sa odvetví sociálneho zabezpečenia, na ktoré sa uplatňuje článok 3 ods. 1;
- Tento pojem vylučuje zmluvné ustanovenia iné ako tie, ktoré slúžia na vykonávanie poistných povinností vyplývajúcich zo zákonov a nariadení uvedených v predchádzajúcom pododseku, alebo ktoré podliehali rozhodnutiu verejných orgánov, podľa ktorého boli povinné alebo ktoré rozšírili jeho
- pôsobnosť, ak daný členský štát vykoná za týmto účelom vyhlásenie, ktoré oznámi predsedovi Európskeho parlamentu a predsedovi Rady Európskej únie. Takéto oznámenie sa uverejňuje v *Úradnom vestníku Európskej únie*;
- m) „príslušný orgán“ znamená v súvislosti s každým členským štátom ministra, ministrov alebo iné obdobné orgány zodpovedné za systémy sociálneho zabezpečenia na celom území alebo časti územia daného členského štátu;
- n) „správna Komisia“ znamená komisiu uvedenú v článku 71;
- o) „vykonávacie nariadenie“ znamená nariadenie uvedené v článku 89;
- p) „inštitúcia“ znamená v súvislosti s každým jednotlivým členským štátom úrad alebo úrad zodpovedný za uplatňovanie všetkých alebo niektorých právnych predpisov;
- q) „príslušná inštitúcia“ znamená:
- i) inštitúciu, v ktorej je daná osoba poistená v čase žiadosti o dávku; alebo
 - ii) inštitúciu, v ktorej je daná osoba oprávnená alebo by bola oprávnená nárokovať si dávky, ak táto osoba alebo jej rodinní príslušníci majú bydlisko na území členského štátu, v ktorom sa inštitúcia nachádza; alebo
 - iii) inštitúciu určenú príslušným orgánom daného členského štátu; alebo
 - iv) v prípade systému týkajúceho sa povinností zamestnávateľa v súvislosti s dávkami ustanovenými v článku 3 ods. 1, zamestnávateľ alebo daný poisťovateľ, alebo v prípade ich neplnenia úrad alebo orgán určený príslušným orgánom daného členského štátu;
- r) „inštitúcia miesta bydliska“ a „inštitúcia miesta pobytu“ znamená inštitúciu, ktorá je príslušná poskytovať dávky v mieste, kde má daná osoba bydlisko a inštitúciu, ktorá je príslušná poskytovať dávky v mieste, kde sa má daná osoba pobyt podľa právnych predpisov uplatňovaných touto inštitúciou, alebo, ak takáto inštitúcia neexistuje, inštitúciu určenú príslušným orgánom daného členského štátu;
- s) „príslušný členský štát“ znamená členský štát, na území ktorého sa príslušná inštitúcia nachádza;

- t) „doba poistenia“ znamená doby prispievania alebo doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, ako ich definujú alebo uznávajú za doby poistenia právne predpisy, podľa ktorých sa dosiahli alebo sa považujú za dosiahnuté a všetky doby, ktoré sa za také považujú, ak ich uvedené právne predpisy považujú za rovnocenné dobám poistenia;
- u) „doba zamestnania“ alebo „doba samostatnej zárobkovej činnosti“ znamená doby takto definované alebo uznávané právnymi predpismi, podľa ktorých sa dosiahli, a všetky doby, ktoré sa za také považujú, ak ich uvedené právne predpisy považujú za rovnocenné dobám zamestnania alebo dobám samostatnej zárobkovej činnosti;
- v) „doba bydliska“ znamená doby takto definované alebo uznávané právnymi predpismi, podľa ktorých sa dosiahli alebo sa považujú za dosiahnuté;
- w) „dôchodok“ sa vzťahuje nielen na dôchodky, ale tiež na paušálne dávky, ktoré ich môžu nahradiť a platby uskutočnené náhradou príspevkov a, s výhradou ustanovení hlavy III, valorizačné zvýšenia alebo doplnkové prídavky;
- x) „preddôchodková dávka“ znamená všetky peňažné dávky iné ako dávka v nezamestnanosti alebo dávka predčasného starobného dôchodku, poskytované od určitého veku pracovníkov, ktorí znížili, skončili alebo pozastavili svoju zárobkovú činnosť až do veku, v ktorom majú nárok na starobný dôchodok alebo predčasný dôchodok, pričom ich získanie sa nepodmieňuje tým, aby daná osoba bola k dispozícii službám zamestnanosti príslušného štátu; „dávka predčasného starobného dôchodku“ znamená dávku poskytovanú skôr, ako sa dosiahne normálny vek nároku na dôchodok, a ktorá sa poskytuje naďalej aj po dosiahnutí takéhoto veku, alebo sa nahradí inou starobnou dávkou;
- y) „podpora pri úmrtí“ znamená jednorazovú peňažnú platbu v prípade úmrtia s výnimkou paušálnych dávok uvedených pod písm. w;
- z) „rodinná dávka“ znamená všetky vecné alebo peňažné dávky, ktorú sú určené na pokrytie rodinných výdajov, okrem prídavkov na výživné a osobitné prídavky pri narodení dieťaťa a osvojení dieťaťa, ako sú uvedené v prílohe I.

Článok 2

Osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.
2. Okrem toho sa toto nariadenie vzťahuje aj na pozostalých po osobách, na ktoré sa vzťahovali právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov, bez ohľadu na štátnu príslušnosť takýchto osôb, keď sú ich pozostalí sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, alebo osobami bez štátnej príslušnosti alebo utečencami s bydliskom v jednom z členských štátov.

Článok 3

Vecná pôsobnosť

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia:
 - a) nemocenské dávky;
 - b) dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve;
 - c) dávky v invalidite;
 - d) dávky v starobe;
 - e) pozostalostné dávky;
 - f) dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania;
 - g) podpora pri úmrtí;
 - h) dávky v nezamestnanosti;
 - i) preddôchodkové dávky;
 - j) rodinné dávky.
2. Pokiaľ nie je ustanovené inak v prílohe XI, toto nariadenie sa uplatňuje na všeobecné a osobitné systémy sociálneho zabezpečenia, či už príspevkové alebo nepríspevkové, a na systémy týkajúce sa povinností zamestnávateľa alebo vlastníka lode.
3. Toto nariadenie sa tiež uplatňuje na osobitné nepríspevkové peňažné dávky, na ktoré sa vzťahuje článok 70

4. Ustanovenia hlavy III tohto nariadenia nemajú však vplyv na ustanovenia právnych predpisov žiadneho členského štátu týkajúce sa povinností vlastníka lode.

5. Toto nariadenie sa neuplatňuje na sociálnu a zdravotnú pomoc alebo systémy dávok obetiam vojny alebo jej dôsledkov.

Článok 4

Rovnosť zaobchádzania

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, poberajú tie isté dávky a majú tie isté povinnosti podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu ako štátni príslušníci daného členského štátu.

Článok 5

Rovnocennosť zaobchádzania pri dávkach, príjmoch, faktoch alebo udalostiach

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak a vzhľadom na osobitné vykonávacie ustanovenia, platí toto:

- a) ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky, príslušné ustanovenia takýchto právnych predpisov sa uplatňujú tiež na poskytnutie rovnocenných dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo na príjem získaný v inom členskom štáte;
- b) ak sú podľa právnych predpisov príslušného členského štátu právne účinky prisúdené výskytom určitých faktov alebo udalostí, takýto členský štát zohľadní podobné fakty alebo udalosti, ktoré sa vyskytli v ktoromkoľvek členskom štáte, ako keby sa stali na jeho vlastnom území.

Článok 6

Sčítanie dôb

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, príslušná inštitúcia členského štátu, právne predpisy ktorého:

- nadobudnutie, zachovanie, trvanie alebo znovunadobudnutie práva na dávky,
- pokrytie právnymi predpismi, alebo
- prístup k alebo vyňatie z povinného, voliteľného nepretržitého alebo dobrovoľného poistenia,

podmieňujú ukončením dôb poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliskom, zohľadní v potrebnom rozsahu doby poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska, dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu, ako keby tieto doby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje.

Článok 7

Upustenie od pravidiel bydliska

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, peňažné dávky splatné podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov alebo podľa tohto nariadenia nepodliehajú žiadnemu zníženiu, zmenám a doplneniam, pozastaveniu, odňatiu alebo odobratiu na základe skutočnosti, že príjemca alebo jeho rodinní príslušníci majú bydlisko v členskom štáte inom, ako je štát, kde sa nachádza inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok.

Článok 8

Vzťahy medzi týmto nariadením a inými koordinačnými nástrojmi

1. Toto nariadenie nahrádza všetky dohovory o sociálnom zabezpečení uplatniteľné medzi členskými štátmi, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti nariadenia. Niektoré ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré uzavreli členské štáty pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia, však naďalej zostávajú v platnosti, za predpokladu, že sú pre príjemcov výhodnejšie, alebo ak vyplývajú z určitých historických okolností a ich účinok je obmedzený časom. Aby tieto ustanovenia zostali v platnosti, zahrnú sa do prílohy II. Ak z objektívnych dôvodov nie je možné rozšíriť niektoré z týchto ustanovení na všetky osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, toto treba určiť.

2. Dva alebo viacero členských štátov môžu podľa potreby uzavrieť dohovory medzi sebou založené na zásadách tohto nariadenia a pri zohľadnení ducha tohto nariadenia.

Článok 9

Vyhlásenia členských štátov o rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia

1. Členské štáty písomne oznámia Komisii Európskych spoločenstiev vyhlásenia uvedené v článku 1 ods. 1, právne predpisy a systémy uvedené v článku 3, uzavreté dohovory uvedené v článku 8 ods. 2 a minimálne dávky uvedené v článku 58 ako aj významné zmeny a doplnky vykonané následne. Takéto oznámenia uvádzajú dátum nadobudnutia účinnosti zákonov a systémov, alebo v prípade vyhlásení stanovených v článku 1 ods. 1 dátum, od ktorého sa toto nariadenie začne uplatňovať na systémy presne uvedené vo vyhláseniach členských štátov.

2. Tieto oznámenia sa predkladajú Komisii Európskych spoločenstiev každý rok a uverejňujú sa v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 10

Zamedzenie súbehu dávok

Pokiaľ nie je ustanovené inak, toto nariadenie nepriznáva ani nezachováva nárok na niekoľko dávok toho istého druhu za jednu a tú istú dobu povinného poistenia.

HLAVA II

URČENIE PRÍSLUŠNOSTI PRÁVNÝCH PREDPISOV

Článok 11

Všeobecné pravidlá

1. Osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

2. Na účely tejto hlavy osoby, ktoré prijímajú peňažné dávky na základe ich činnosti ako zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činné osoby, alebo ako dôsledok tejto činnosti, sa považujú za osoby, ktoré vykonávajú túto činnosť. Toto sa nevzťahuje na dôchodky v invalidite, starobné dôchodky alebo pozostalostné dôchodky alebo, na dôchodky v súvislosti s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, alebo na nemocenské peňažné dávky vzťahujúce sa na ošetrovanie počas neobmedzenej doby.

3. S výhradou článkov 12 až 16:

- a) osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu;
- b) štátny zamestnanec podlieha právnym predpisom členského štátu, ktorého správa ho zamestnáva;
- c) osoba prijímajúca dávku v nezamestnanosti v súlade s článkom 65 podľa právnych predpisov členského štátu bydliska podlieha právnym predpisom tohto členského štátu;
- d) osoba povolaná alebo opätovne povolaná na výkon služby v ozbrojených silách alebo civilnej služby členského štátu podlieha právnym predpisom tohto členského štátu;
- e) ktorákoľvek iná osoba, na ktorú sa písm. a) až d) nevzťahujú, podlieha právnym predpisom členského štátu bydliska bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tohto nariadenia zaručujúce tejto osobe dávky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov.

4. Na účely tejto hlavy činnosť zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činné osoby zvyčajne vykonávanej na palube plavidla na mori plávajúceho pod vlajkou členského štátu sa považuje za činnosť vykonávanú v danom členskom štáte. Avšak osoba zamestnaná na palube plavidla plávajúceho sa pod vlajkou členského štátu a odmeňovaná za takúto činnosť podnikom alebo osobou, ktorej registrované sídlo alebo miesto podnikania je v inom členskom štáte, podlieha právnym predpisom tohto iného členského štátu, ak daná osoba má bydlisko v tomto štáte. Podnik alebo osoba, ktorá vypláca odmenu sa na účely týchto právnych predpisov považuje za zamestnávateľa.

Článok 12

Osobitné pravidlá

1. Osoba, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec v členskom štáte v mene zamestnávateľa, ktorá zvyčajne tam vykonáva svoju činnosť a ktorá je svojim zamestnávateľom vyslaná do iného členského štátu, aby tam vykonávala prácu v mene zamestnávateľa, naďalej podlieha právnym predpisom prvého členského štátu za predpokladu, že očakávané trvanie takejto práce nepresahuje 24 mesiacov a ak daná osoba tam nie je vyslaná, aby nahradila inú osobu.

2. Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá chodíva do iného členského štátu vykonávať podobnú činnosť, naďalej podlieha právnym predpisom prvého členského štátu za predpokladu, že očakávané trvanie takejto činnosti nepresahuje 24 mesiacov.

Článok 13

Vykonávanie činností v dvoch alebo viacerých členských štátoch

1. Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo viacerých členských štátoch podlieha:

- a) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak takáto osoba vykonáva podstatnú časť svojej činnosti v tomto členskom štáte, alebo ak je zamestnaná vo viacerých podnikoch, alebo ju zamestnáva viacero zamestnávateľov, ktorých registrované sídlo alebo miesto podnikania je v odlišných členských štátoch, alebo
 - b) právnym predpisom členského štátu, v ktorom je registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo zamestnávateľa zamestnávajúceho danú osobu, ak táto osoba nevykonáva podstatnú časť svojich činností v členskom štáte svojho bydliska.
2. Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v dvoch alebo viacerých členských štátoch, podlieha:
- a) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak podstatnú časť svojej činnosti vykonáva v tomto členskom štáte; alebo
 - b) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza centrum jej záujmu, ak nemá bydlisko v jednom z členských štátov, v ktorých vykonáva podstatnú časť svojej činnosti.

3. Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

4. Osoba, ktorá je zamestnaná ako štátny zamestnanec niektorým členským štátom a vykonáva činnosť ako zamestnanec a/alebo ako samostatne zárobkovo činná osoba v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, ktorého správa ju zamestnáva.

5. Osoby uvedené v odsekoch 1 až 4 sa na účely právnych predpisov určených v súlade s týmito ustanoveniami považujú za osoby, ktoré vykonávajú všetky svoje činnosti ako zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby a ktoré získavajú celý svoj príjem v danom členskom štáte.

Článok 14

Dobrovoľné poistenie alebo voliteľné nepretržité poistenie

1. Články 11 až 13 sa neuplatňujú na dobrovoľné poistenie ani na voliteľné pokračujúce poistenie, ak v súvislosti s jednou z častí uvedených v článku 3 ods. 1 existuje v členskom štáte iba systém dobrovoľného poistenia.

2. Ak na základe právnych predpisov členského štátu daná osoba podlieha povinnému poisteniu v tomto členskom štáte, táto osoba nemôže podliehať systému dobrovoľného poistenia alebo systému voliteľného nepretržitého poistenia v inom členskom štáte. Vo všetkých ostatných prípadoch, v ktorých pre danú časť existuje výber medzi niekoľkými systémami dobrovoľného poistenia alebo medzi niekoľkými systémami voliteľného nepretržitého poistenia, daná osoba vstúpi iba systému, ktorý si zvolí.

3. Avšak v súvislosti s dávkami v invalidite, dávkami v starobe a pozostalostnými dávkami daná osoba môže vstúpiť do systému dobrovoľného alebo voliteľného nepretržitého poistenia členského štátu, dokonca aj, ak povinne podlieha právnym predpisom iného členského štátu, za predpokladu, že táto osoba podliehala

v niektorej etape svojej kariéry právnym predpisom prvého členského štátu na základe svojej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, alebo ako dôsledok činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba a ak takýto súbeh vyslovene alebo implicitne pripúšťajú právne predpisy prvého členského štátu.

4. Ak právne predpisy ktoréhokoľvek členského štátu podmieňujú vstup do dobrovoľného poistenia alebo voliteľného nepretržitého poistenia bydliskom v tomto členskom štáte, rovnaké zaobchádzanie s bydliskom v inom členskom štáte, ako je ustanovené v článku 5 písm. b) sa vzťahuje iba na osoby, ktoré podliehali v skoršej etape právnym predpisom prvého členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Článok 15

Pomocní zamestnanci Európskych spoločenstiev

Pomocní zamestnanci Európskych spoločenstiev si môžu zvoliť, že sa budú na nich vzťahovať právne predpisy členského štátu, na území ktorého sú zamestnaní, právne predpisy členského štátu, ktoré sa na nich vzťahovali naposledy, alebo právne predpisy členského štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi v súvislosti s ustanoveniami inými, ako ustanovenia súvisiace s rodinnými prídavkami, ktorých poskytovanie sa spravuje podmienkami zamestnávania uplatniteľnými na takýchto zamestnancov. Takéto právo voľby, ktoré sa môže uplatniť raz, nadobúda účinnosť dňom nástupu do zamestnania.

Článok 16

Výnimky z článkov 11 až 15

1. Dva alebo viac členských štátov, príslušné orgány týchto štátov alebo úrady určené týmito orgánmi môžu spoločnou dohodou upraviť výnimky z článkov 11 až 15 v záujme určitých osôb alebo určitých kategórií osôb.

2. Poberateľ dôchodku splatného podľa právnych predpisov členského štátu alebo dôchodkov splatných podľa právnych predpisov viacerých členských štátov, ktorý má bydlisko na území iného členského štátu, môže byť na základe vlastnej žiadosti vyňatý z pôsobnosti právnych predpisov tohto iného členského štátu za predpokladu, že nepodlieha týmto právnym predpisom na základe vykonávania činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

HLAVA III

**OSOBITNÉ USTANOVENIA SÚVISIACE S OSOBITNÝMI
KATEGÓRIAMI DÁVOK**

KAPITOLA 1

**Nemocenské dávky, dávky v materstve a rovnocenné dávky
v otcovstve**

Oddiel 1

**Poistenci a ich rodinní príslušníci, s výnimkou
dôchodcov a ich rodinných príslušníkov**

Článok 17

**Bydlisko v inom členskom štáte inom, ako je príslušný
štát**

Poistenc a jeho rodinní príslušníci s bydliskom v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, poberajú v členskom štáte bydliska vecné dávky poskytované v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta bydliska v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby bola poistený podľa daných právnych predpisov.

Článok 18

**Pobyt v príslušnom členskom štáte, ak bydlisko je v inom
členskom štáte – osobitné pravidlá pre rodinných
príslušníkov cezhraničných pracovníkov**

1. Pokiaľ nie je ustanovené inak v odseku 2, poistenc a jeho rodinní príslušníci uvedení v článku 17 majú nárok na vecné dávky, pokiaľ majú pobyt v príslušnom členskom štáte. Vecné dávky poskytuje príslušná inštitúcia na vlastné náklady v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby dané osoby mali bydlisko v tomto členskom štáte.

2. Rodinní príslušníci cezhraničného pracovníka majú nárok na vecné dávky počas ich pobytu v príslušnom členskom štáte, pokiaľ tento členský štát nie je uvedený v zozname v prílohe III. V takomto prípade rodinní príslušníci cezhraničného pracovníka majú nárok na vecné dávky v príslušnom členskom štáte podľa podmienok určených v článku 19 ods. 1

Článok 19

Pobyt mimo príslušného členského štátu

1. Pokiaľ nie je stanovené inak v odseku 2, poistenc a jeho rodinní príslušníci s pobytom v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, majú nárok na vecné dávky, ktoré sú potrebné zo zdravotných dôvodov počas ich pobytu, pričom sa zohľadní povaha dávok a očakávaná dĺžka pobytu. Tieto dávky poskytujú

v mene príslušnej inštitúcie inštitúcia miesta pobytu v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré sa uplatňujú, ako keby dané osoby boli poistené podľa daných právnych predpisov.

2. Správna Komisia vytvorí zoznam vecných dávok, ktoré si z praktických dôvodov vyžadujú predchádzajúcu dohodu medzi príslušnou osobou a inštitúciou poskytujúcou starostlivosť, aby boli poskytované počas pobytu v inom členskom štáte.

Článok 20

**Cestovanie na účely poberania vecných dávok –
oprávnenie dostať primerané ošetrovanie mimo členského
štátu bydliska**

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení stanovené inak, poistenc cestujúci do iného členského štátu na účely poberania vecných dávok počas pobytu si vyžiada oprávnenie od príslušnej inštitúcie.

2. Poistenc, ktorý je oprávnený príslušnou inštitúciou cestovať do iného členského štátu na účely ošetrovania primeraného podľa jeho stavu, dostane vecné dávky poskytnuté v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby daná osoba bola poistená podľa daných právnych predpisov. Oprávnenie sa udelí, ak dané ošetrovanie je medzi dávkami určenými právnymi predpismi v členskom štáte, kde má daná osoba bydlisko a kde daná osoba nemôže dostať takéto ošetrovanie v časovom limite, ktorý je lekársky odôvodnený, pričom sa zohľadní jeho súčasný zdravotný stav a možný priebeh choroby.

3. Odseky 1 a 2 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na rodinných príslušníkov poistenca.

4. Ak rodinní príslušníci poistenca majú bydlisko v členskom štáte inom ako členský štát, v ktorom má bydlisko poistenc a tento členský štát sa rozhodol pre náhradu na základe stanovených čiastok, náklady na vecné dávky uvedené v odseku 2 znáša inštitúcia bydliska rodinných príslušníkov. V tomto prípade na účely odseku 1 sa inštitúcia bydliska rodinných príslušníkov považuje za príslušnú inštitúciu.

Článok 21

Peňažné dávky

1. Poistenc a jeho rodinní príslušníci, ktorí majú bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, majú nárok na peňažné dávky poskytované príslušnou inštitúciou v súlade

s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje. Na základe dohody medzi príslušnou inštitúciou a inštitúciou miesta bydliska alebo pobytu však takéto dávky môže poskytovať inštitúcia miesta bydliska alebo pobytu na náklady príslušnej inštitúcie v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu.

2. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy ustanovujú, že výpočet peňažných dávok má vychádzať z priemerného príjmu alebo priemerného príspevku, určí takýto priemerný príjem alebo príspevok výlučne odkazom na príjmy potvrdené ako vyplatené alebo príspevky zaplatené počas dôb dosiahnutých podľa uvedených právnych predpisov.

3. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy ustanovujú, že výpočet peňažných dávok má vychádzať z paušálneho príjmu, zohľadní výlučne paušálny príjem, alebo prípadne priemer paušálnych príjmov za doby dosiahnuté podľa uvedených právnych predpisov.

4. Odsek 2 a 3 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na prípady, v ktorých právne predpisy uplatňované príslušnou inštitúciou ustanovujú špecifickú referenčnú dobu, ktoré zodpovedá v danom prípade buď čiastočne alebo úplne dobám, ktoré daná osoba dosiahla podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov.

Článok 22

Žiadatelia o dôchodok

1. Poistenec, ktorý po predložení žiadosti o dôchodok alebo počas prešetrovania tejto žiadosti, prestane mať nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov posledného príslušného členského štátu, zostáva oprávnený na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom má bydlisko, ak žiadateľ o dôchodok spĺňa podmienky poistenia právnych predpisov členského štátu uvedeného v odseku 2. Nárok na vecné dávky v členskom štáte bydliska sa tiež vzťahuje na rodinných príslušníkov žiadateľa o dôchodok.

2. Vecné dávky sú účtovateľné inštitúcii členského štátu, ktorý by sa v prípade priznania dôchodku stal príslušným podľa článkov 23 až 25.

Oddiel 2

Dôchodcovia a ich rodinní príslušníci

Článok 23

Právo na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu miesta bydliska

Osoba, ktorá poberá dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, v jednom z ktorých má bydlisko, a ktorá má nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov tohto členského štátu, poberá so svojimi rodinnými príslušníkmi tieto vecné dávky od inštitúcie miesta bydliska a na náklady tejto inštitúcie, ako keby bola dôchodcom, ktorého dôchodok je splatný iba podľa právnych predpisov posledného menovaného členského štátu.

Článok 24

Neexistencia nároku na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu bydliska

1. Osoba, ktorá poberá dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov a ktorá nemá nárok na dávky podľa právnych predpisov členského štátu bydliska, napriek tomu poberá takéto dávky pre seba a svojich rodinných príslušníkov, pokiaľ by mala na ne nárok podľa právnych predpisov členského štátu alebo aspoň jedného z členských štátov príslušných v súvislosti s jej dôchodkami, keby by mala bydlisko v tomto členskom štáte. Vecné dávky poskytuje na náklady inštitúcie uvedenej v odseku 2 inštitúcia miesta bydliska, ako keby daná osoba bola mala nárok na dôchodok a vecné dávky podľa právnych predpisov tohto členského štátu.

2. V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje odsek 1, náklady na vecné dávky znáša inštitúcia stanovená v súlade s týmito pravidlami:

a) ak má dôchodca nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov jediného členského štátu, náklady znáša príslušná inštitúcia tohto členského štátu;

b) ak má dôchodca nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, tieto náklady znáša príslušná inštitúcia členského štátu, právnym predpisom ktorého daná osoba podliehala najdlhšie; ak by uplatnenie tohto pravidla malo za následok, že za náklady na dávky sú zodpovedné viaceré inštitúcie, náklady znáša inštitúcia uplatňujúca právne predpisy, ktorej daný dôchodca podliehal naposledy.

Článok 25

Dôchodcovia podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov iných ako štát bydliska, ak nárok na vecné dávky existuje v štáte bydliska

Ak osoba poberajúca dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, má miesto bydliska v členskom štáte, podľa právnych predpisov ktorého právo na vecné dávky nepodlieha podmienke poistenia alebo podmienke činnosti ako zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby, a od tohto členského štátu sa nepoberá žiaden dôchodok, náklady na vecné dávky ktoré poberá táto osoba a jej rodinní príslušníci znáša inštitúcia jedného z členských štátov príslušná v súvislosti s jeho dôchodkami určenými v súlade s článkom 24 ods. 2, do rozsahu, že tento dôchodca a jeho rodinní príslušníci by mali nárok na takéto dávky, ak by mali bydlisko v tomto členskom štáte.

Článok 26

Bydlisko rodinných príslušníkov v inom členskom štáte inom, ako je štát, v ktorom má dôchodca bydlisko

Rodinní príslušníci osoby poberajúcej dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte inom, ako je členský štát bydliska dôchodcu, majú nárok na vecné dávky od inštitúcie miesta bydliska v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, pokiaľ tento dôchodca má nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu. Náklady znáša príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady vecných dávok poskytnutých dôchodcovi v členskom štáte jeho bydliska.

Článok 27

Pobyt dôchodcu alebo jeho rodinných príslušníkov v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom má bydlisko – pobyt v príslušnom členskom štáte – oprávnenie na primerané zaobchádzanie mimo štátu bydliska

1. Článok 19 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na osobu, ktorá poberá dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov a má nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov jedného z členských štátov, ktoré poskytujú jeho dôchodok (dôchodky), alebo jeho rodinným príslušníkom, ktorí majú pobyt v členskom štáte inom, ako ten v ktorom majú bydlisko.

2. Článok 18 ods. 1 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na osoby uvedené v odseku 1, ak majú pobyt v členskom štáte, kde sa nachádza príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované dôchodcovi v členskom štáte jeho bydliska a tento členský štát sa rozhodol pre toto a je uvedený v zozname v prílohe IV.

3. Článok 20 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na dôchodcu a/alebo jeho rodinných príslušníkov, ktorí majú pobyt v inom členskom štáte, ako je členský štát bydliska, na účel lekárskeho ošetrovania primeraného ich stavu.

4. Pokiaľ nie je uvedené inak v odseku 5, náklady vecné dávky uvedené v odsekoch 1 až 3 znáša príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované dôchodcovi v členskom štáte jeho bydliska.

5. Náklady na vecné dávky uvedené v odseku 3 znáša inštitúcia miesta bydliska dôchodcu alebo jeho rodinných príslušníkov, ak tieto osoby majú bydlisko v členskom štáte, ktorý sa rozhodol pre náhradu na základe stanovených čiastok. V týchto prípadoch sa na účely odseku 3 inštitúcia miesta bydliska dôchodcu alebo jeho rodinných príslušníkov sa považuje za príslušnú inštitúciu.

Článok 28

Osobitné pravidlá pre cezhraničných pracovníkov v dôchodku

1. Cezhraničný pracovník, ktorý odišiel do dôchodku, má nárok v prípade choroby naďalej poberať vecné dávky v členskom štáte, kde naposledy vykonával svoju činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, pokiaľ je toto pokračovaním liečby, ktorá začala v tomto členskom štáte. Výraz „pokračovanie liečby“ znamená pokračujúce vyšetrowanie, diagnostikovanie a liečenie choroby.

2. Dôchodca, ktorý počas piatich rokov, ktoré predchádzajú dátumu účinnosti starobného alebo invalidného dôchodku, vykonával činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba aspoň po dobu dvoch rokov ako cezhraničný pracovník, má nárok na vecné dávky v členskom štáte, v ktorom vykonával takúto činnosť ako cezhraničný pracovník, ak tento členský štát a členský štát, v ktorom sa nachádza príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované tejto osobe v členskom štáte jej bydliska, sa pre toto rozhodli a obidva štáty sú uvedené v zozname v prílohe V.

3. Odsek 2 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na rodinných príslušníkov cezhraničného pracovníka alebo jeho pozostalých, ak počas trvania dôb uvedených v odseku 2 mali nárok na vecné dávky podľa článku 18 ods. 2, dokonca aj keď cezhraničný pracovník umrel skôr, ako začal dôchodok poberať, za predpokladu, že tento cezhraničný pracovník vykonával činnosť ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba aspoň po dobu dvoch rokov v päťročnom období, ktoré predchádzalo jeho smrti.

4. Odseky 2 a 3 sa uplatňujú dovtedy, pokiaľ daná osoba nepodlieha právnym predpisom členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

5. Náklady na vecné dávky uvedené v odsekoch 1 až 3 znáša príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované dôchodcovi alebo jeho pozostalým v ich príslušných členských štátoch bydliska.

Článok 29

Peňažné dávky pre dôchodcov

1. Peňažné dávky sa vyplácajú osobe poberajúcej dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov inštitúciou členského štátu, v ktorom sa nachádza príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované dôchodcovi v členskom štáte jeho bydliska. článok 21 sa uplatňuje *mutatis mutandis*.

2. Odsek 1 sa uplatňuje tiež na rodinných príslušníkov dôchodcu.

Článok 30

Príspevky dôchodcov

1. Inštitúcia členského štátu zodpovedná podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje na zrážky v súvislosti s príspevkami na nemocenské dávky, dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve, môže požiadať a spätne získať takéto zrážky, vypočítané v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje, iba v takom rozsahu, aby náklady na príspevky podľa článkov 23 až 26 má znášala inštitúcia uvedeného členského štátu.

2. Ak v prípadoch uvedených v článku 25 získanie nemocenských dávok, dávok v materstve a rovnocenných dávok v otcovstve podlieha platbám príspevkov alebo podobným platbám podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom má daný dôchodca bydlisko, tieto príspevky nie sú splatné na základe takéhoto bydliska.

Oddiel 3

Spoločné ustanovenia

Článok 31

Všeobecné ustanovenia

Články 23 až 30 sa neuplatňujú na dôchodcu alebo jeho rodinných príslušníkov, ktorí majú nárok na dávky podľa právnych predpisov členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. V takomto prípade daná osoba podlieha na účely tejto kapitoly článkom 17 až 21.

Článok 32

Priority práva na vecné dávky – osobitné pravidlo o práve rodinných príslušníkov na dávky v členskom štáte bydliska

1. Nezávislé právo na vecné dávky na základe právnych predpisov členského štátu alebo na základe tejto kapitoly má prednosť pred odvodeným právom na dávky pre rodinných príslušníkov. Odvodené právo na vecné dávky má však prednosť pred nezávislými právami, ak nezávislé právo v členskom štáte bydliska existuje priamo a výlučne na základe bydliska danej osoby v tomto členskom štáte.

2. Ak rodinní príslušníci poistenca majú bydlisko v členskom štáte, podľa právnych predpisov ktorého právo na vecné dávky nepodlieha podmienke poistenia ani činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, vecné dávky sa poskytujú na náklady príslušnej inštitúcie v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, ak manžel/manželka alebo osoba starajúca sa o deti poistenca vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v uvedenom členskom štáte, alebo poberá dôchodok od tohto členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Článok 33

Významné vecné dávky

1. Poistenec alebo jeho rodinný príslušník, ktorý mal nárok na protézu, väčší prístroj alebo iné významné vecné dávky uznaný inštitúciou členského štátu skôr, ako došlo k poisteniu podľa právnych predpisov uplatňovaných inštitúciou iného členského štátu, dostane takéto dávky na náklady prvej inštitúcie, a to aj vtedy, ak boli poskytnuté po tom čo sa už daná osoba poistila podľa právnych predpisov uplatňovaných druhou inštitúciou.

2. Správna Komisia zostaví zoznam dávok, na ktoré sa vzťahuje odsek 1

Článok 34

Súbeh dávok dlhodobej starostlivosti

1. Ak poberateľ peňažných dávok dlhodobej starostlivosti, ktoré sa musia považovať za nemocenské dávky, a preto sa poskytujú členským štátom príslušným na peňažné dávky podľa článkov 21 až 29, má súčasne a podľa tejto kapitoly nárok žiadať vecné dávky určené na ten istý účel od inštitúcie miesta bydliska alebo pobytu v inom členskom štáte, a od inštitúcie v prvom členskom štáte sa tiež požadujú, aby uhradila náklady na tieto vecné dávky podľa článku 35, uplatňuje sa všeobecné ustanovenie o zamedzení súbehu dávok uvedené v článku 10, iba s týmto obmedzením: ak daná osoba si nárokuje a poberá vecnú dávku, výška peňažnej dávky sa zníži o výšku vecnej dávky, na ktorú si nárokuje alebo by si mohla nárokovať od inštitúcie prvého členského štátu, od ktorej sa požaduje, aby uhradila náklady.

2. Správna Komisia zostaví zoznam peňažných dávok a vecných dávok, na ktoré sa vzťahuje odsek 1

3. Dva alebo viac členských štátov, alebo ich príslušné orgány sa môžu dohodnúť o iných alebo dodatočných opatreniach, ktoré nesmú byť menej výhodné pre dané osoby, ako zásady uvedené v odseku 1.

Článok 35

Náhrady medzi inštitúciami

1. Vecné dávky poskytované inštitúciou členského štátu v mene inštitúcie iného členského štátu podľa tejto kapitoly sa nahradia v celom rozsahu.

2. Náhrady uvedené v odseku 1 sa určujú a uskutočňujú v súlade s postupom upraveným vykonávacím nariadením na základe preukázaných skutočných výdavkov, alebo na základe stanovených čiastok pre členské štáty, ktorých právne alebo správne štruktúry sú také, že použitie náhrady na základe skutočných výdavkov nie je primerané.

3. Dva alebo viac členských štátov a ich príslušné orgány môžu zabezpečiť iné metódy náhrady alebo vzdať sa všetkých náhrad medzi inštitúciami, ktoré podliehajú ich právomoci.

KAPITOLA 2

Dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania

Článok 36

Nárok na vecné dávky a peňažné dávky

1. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné priaznivejšie ustanovenia odseku 2 tohto článku, články 17, 18 ods. 1, 19 ods. 1 a 20 ods. 1 sa tiež uplatňujú na dávky týkajúce sa pracovných úrazov alebo chorôb z povolania.

2. Osoba, ktorá utrpela pracovný úraz, alebo si privodila chorobu z povolania a má bydlisko alebo pobyt v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, má nárok na osobitné vecné dávky zo systému, uplatňovaného na pracovné úrazy a choroby z povolania, poskytované v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta bydliska alebo pobytu v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje, ako keby daná osoba bola poistená podľa týchto právnych predpisov.

3. Článok 21 sa uplatňuje tiež na dávky, ktoré patria do tejto kapitoly.

Článok 37

Náklady na dopravu

1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy upravujú úhradu nákladov na dopravu osoby, ktorá utrpela pracovný úraz, alebo trpí chorobou z povolania, do miesta jej bydliska alebo do nemocnice, uhrádza takéto náklady dopravy do zodpovedajúceho miesta v inom členskom štáte, kde má osoba bydliska za predpokladu, že táto inštitúcia vopred vydala povolenie na takýto prevoz, pričom riadne zohľadnila dôvody na jeho opodstatnenie. Takéto povolenie sa nevyžaduje v prípade cezhraničného pracovníka.

2. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy upravujú náklady na prevoz telesných zostatkov osoby usmrtenej pri pracovnom úraze na miesto pohrebu, hradí v súlade s právnymi predpismi, ktorú uplatňuje, takéto náklady na prevoz do zodpovedajúceho miesta v inom členskom štáte, kde mala osoba bydlisko v čase úrazu.

Článok 38

Dávky v súvislosti s chorobou z povolania v prípadoch, ak osoba, ktorá trpí takouto chorobou, bola vystavená rovnakému riziku vo viacerých členských štátoch

Ak osoba, ktorá si privodila chorobu z povolania, vykonávala podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov činnosť, ktorá svojou povahou môže spôsobiť túto chorobu, dávky, o ktoré môže žiadať táto osoba alebo jej pozostalí, sa priznávajú výlučne podľa právnych predpisov posledného z týchto členských štátov, ktorého podmienky sú splnené.

Článok 39

Zhoršenie stavu pri chorobe z povolania

Na prípad zhoršenia stavu pri chorobe z povolania, na základe ktorej osoba trpiaca touto chorobou, poberala alebo poberá dávky podľa právnych predpisov členského štátu, sa uplatňujú tieto pravidlá:

- ak daná osoba počas poberania dávky nevykonávala podľa právnych predpisov iného členského štátu ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba činnosť, ktorá by pravdepodobne viedla k vzniku alebo zhoršeniu stavu pri tejto chorobe, príslušná inštitúcia prvého členského štátu znáša náklady na dávky podľa ustanovení právnych predpisov, ktoré uplatňuje, so zohľadniením tohto zhoršenia;
- ak daná osoba počas poberania dávky vykonávala takúto činnosť podľa právnych predpisov iného členského štátu, príslušná inštitúcia prvého členského štátu znáša náklady na dávky podľa právnych predpisov, ktorú uplatňuje, bez toho, aby zohľadnila toto zhoršenie. Príslušná inštitúcia druhého členského štátu poskytuje danej osobe doplatok, ktorého výška sa rovná rozdielu medzi výškou dávky stanovenou po

zhoršení a výškou určenou pred zhoršením podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby takáto choroba nastala podľa právnych predpisov tohto členského štátu;

- c) pravidlá o znížení, pozastavení alebo odňatí ustanovené podľa právnych predpisov členského štátu sa nevzťahujú na osoby, ktoré poberajú dávky poskytované inštitúciami dvoch členských štátov v súlade s písm. b).

Článok 40

Pravidlá na zohľadnenie osobitostí určitých právnych predpisov

1. Pri absencii poistenia proti pracovným úrazom alebo chorobám z povolania v členskom štáte, v ktorom daná osoba má bydlisko alebo pobyt, alebo ak takéto poistenie existuje, ale neexistuje inštitúcia zodpovedná za poskytovanie vecných dávok, tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska alebo pobytu zodpovedná za poskytovanie vecných dávok v prípade choroby.

2. Pri absencii poistenia proti pracovným úrazom alebo chorobám z povolania v príslušnom členskom štáte, ustanovenia tejto kapitoly týkajúce sa vecných dávok sa jednako vzťahujú na osobu, ktorá má nárok na takéto dávky v prípade choroby, materstva alebo rovnocenného otcovstva podľa právnych predpisov tohto členského štátu, ak táto osoba utrpí pracovný úraz alebo trpí chorobou z povolania počas bydliska alebo pobytu v inom členskom štáte. Náklady znáša inštitúcia, ktorá je príslušná na vecné dávky podľa právnych predpisov príslušného členského štátu.

3. Článok 5 sa uplatňuje na príslušnú inštitúciu v členskom štáte, pokiaľ ide o rovnocennosť pracovných úrazov a chorôb z povolania, ktoré sa vyskytli, alebo boli následne potvrdené podľa právnych predpisov iného členského štátu pri posudzovaní stupňa práceneschopnosti, nároku na dávky alebo ich výšky, ak:

- a) nenáleží žiadne odškodnenie s ohľadom na pracovný úraz alebo chorobu z povolania, ktorá sa vyskytla alebo bola potvrdená predtým, podľa právnych predpisov, ktoré príslušná inštitúcia uplatňuje; a
- b) nenáleží žiadne odškodnenie s ohľadom na pracovný úraz alebo chorobu z povolania, ktoré sa vyskytli alebo boli potvrdené následne podľa právnych predpisov druhého členského štátu, za pôsobenia ktorých sa pracovný úrazu alebo choroba z povolania vyskytli alebo boli potvrdené.

Článok 41

Náhrady medzi inštitúciami

1. Článok 35 sa uplatňuje tiež na dávky, ktoré patria do tejto kapitoly a náhrady sa uskutočňujú na základe preukázania skutočných výdavkov.

2. Dva alebo viac členských štátov alebo príslušných orgánov týchto štátov môžu zabezpečiť iné metódy náhrad alebo upustiť od všetkých náhrad medzi inštitúciami patriacimi do ich právomoci.

KAPITOLA 3

Podpory pri úmrtí

Článok 42

Nárok na podporu pri úmrtí, ak smrť nastane inom členskom štáte, ako je príslušný štát, alebo ak oprávnená osoba má bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný štát

1. Ak poistenec alebo jeho rodinný príslušník zomrie v inom členskom štáte, ako je príslušný štát, za miesto úmrtia sa považuje územie príslušného štátu.

2. Príslušná inštitúcia je povinná priznať podporu pri úmrtí splatnú podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, dokonca aj v prípade, ak oprávnená osoba má bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný štát.

3. Odseky 1 a 2 sa tiež uplatňujú, ak smrť je dôsledkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Článok 43

Poskytovanie dávok v prípade úmrtia dôchodcu

1. V prípade úmrtia dôchodcu, ktorý má nárok na dôchodok podľa právnych predpisov jedného členského štátu, alebo na dôchodky podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, ak mal takýto dôchodca bydlisko v inom členskom štáte, ako je členský štát, ktorého inštitúcia zodpovedala za poskytovanie vecných dávok tomuto dôchodcovi podľa článkov 24 a 25, poskytne táto inštitúcia podporu pri úmrtí splatnú podľa právnych predpisov, ktoré daná inštitúcia uplatňuje, na svoje náklady tak, ako keby daný dôchodca mal bydlisko v čase jeho smrti v členskom štáte tejto inštitúcie.

2. Odsek 1 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na rodinných príslušníkov dôchodcu.

KAPITOLA 4

Dávky v invalidite

Článok 44

Osoby, na ktoré sa vzťahujú iba právne predpisy typu A

1. Na účely tejto kapitoly „právne predpisy typu A“ znamenajú právne predpisy, podľa ktorých výška dávok v invalidite nezávisí od trvania dôb poistenia alebo bydliska a ktoré sú výslovne zahrnuté príslušným členským štátom v prílohe VI. „Právne predpisy typu B“ znamenajú akékoľvek iné právne predpisy.

2. Osoba, na ktorú sa následne alebo striedavo vzťahovali právne predpisy dvoch alebo viacerých členských štátov a ktorá dosiahla doby poistenia alebo bydliska výlučne podľa právnych predpisov typu A, má nárok na dávky iba od inštitúcie členského štátu, ktorého právne predpisy sa uplatňovali v čase, kedy nastala práceneschopnosť nasledovaná invaliditou, pričom sa prípadne zohľadní článok 45 a takáto osoba dostáva dávky v súlade s týmito právnymi predpismi.

3. Osoba, ktorá nemá nárok na dávky podľa odseku 2, dostáva dávky, na ktoré má nárok podľa právnych predpisov iného členského štátu, pričom sa prípadne zohľadní článok 45

4. Ak právne predpisy uvedené v odseku 2 alebo 3 obsahujú pravidlá zníženia, pozastavenie alebo odňatia dávok v invalidite v prípade súbehu s iným príjmom alebo dávkami odlišného druhu v zmysle článku 53 ods. 2, článkov 53 ods. 3 a 55 ods. 3 sa uplatňujú *mutatis mutandis*.

Článok 45

Osobitné ustanovenia o sčítaní dôb

Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie alebo znovunadobudnutie dávok dosiahnutím dôb poistenia alebo bydliska, uplatňuje v prípade potreby článok 51 ods. 1 *mutatis mutandis*.

Článok 46

Osoby, na ktoré sa vzťahujú iba právne predpisy typu B, alebo právne predpisy typu A a B

1. Osoba, na ktorú sa následne alebo striedavo vzťahovali právne predpisy dvoch alebo viacerých členských štátov, z ktorých aspoň jeden nie je typu A, má nárok na dávky podľa kapitoly 5, ktorá sa uplatňuje *mutatis mutandis* pri zohľadnení odseku 3.

2. Avšak ak u danej osoby, na ktorú sa predtým vzťahovali právne predpisy typu A nastane práceneschopnosť nasledovaná invaliditou, pričom sa na ňu vzťahujú právne predpisy typu A, dostáva dávky v súlade s článkom 44, ak:

— spĺňa podmienky výlučne týchto právnych predpisov, alebo iných právnych predpisov toho istého typu, pričom sa prípadne zohľadňuje článok 45, ale bez využitia dôb poistenia alebo bydliska dosiahnutý podľa právnych predpisov typu B, a

— neuplatňuje žiadne nároky na dávky v starobe, pri zohľadnení článku 50 ods. 1

3. Rozhodnutie inštitúcie členského štátu o stupni invalidity žiadateľa je záväzná pre inštitúciu všetkých dotknutých členských štátov, ak je v prílohe VII uvedená zhoda právnych predpisov týchto členských štátov taká, že sa podmienok vzťahujúcich sa na stupeň invalidity.

Článok 47

Zvýšenie stupňa invalidity

1. V prípade zvýšenia stupňa invalidity, za ktorú osoba poberá dávky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, sa použijú tieto ustanovenia, pričom sa zohľadní zvýšenie stupňa invalidity:

a) dávky sa poskytujú v súlade s kapitolou 5 uplatňovanou *mutatis mutandis*.

b) avšak ak sa na danú osobu vzťahovalo dva alebo viac právnych predpisov typu A a od poberania dávky sa na ňu nevzťahovali právne predpisy iného členského štátu, dávka sa poskytuje v súlade s článkom 44 ods. 2

2. Ak je celková výška dávky alebo dávok vyplácaných podľa odseku 1 nižšia ako výška dávky, ktorú daná osoba poberala na náklady inštitúcie, ktorá bola predtým príslušná na vyplácanie, vypláca jej takáto inštitúcia doplatok vo výške rozdielu medzi týmito dvomi sumami.

3. Ak daná osoba nemá nárok na dávky na náklady inštitúcie iného členského štátu, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorá bola predtým príslušná poskytnie príspevky v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje, pričom sa zohľadní zvýšenie stupňa invalidity a prípadne článok 45.

Článok 48

KAPITOLA 5

Zmena dávok v invalidite na dávky v starobe

1. Dávky v invalidite sa, ak je to vhodné, menia na dávky v starobe podľa podmienok ustanovených právnym predpisom alebo právnymi predpismi, podľa ktorých sa poskytujú a v súlade s kapitolou 5.

2. Ak osoba poberajúca dávky v invalidite môže preukázať nárok na dávky v starobe podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých iných členských štátov v súlade s článkom 50, ktorákolvek inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok v invalidite podľa právnych predpisov členského štátu pokračuje v poskytovaní dávok v invalidite takejto osobe, na ktorú má nárok podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, dovtedy, kým sa odsek 1 nestane uplatniteľným vo vzťahu k tejto inštitúcii, alebo dovtedy, kým daná osoba nespĺní podmienky nároku na takéto dávky.

3. Ak dávky v invalidite poskytované podľa právnych predpisov členského štátu v súlade s článkom 44 sa zmenia na dávky v starobe a ak daná osoba ešte nespĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi jedného alebo viacerých iných členských štátov na poberanie týchto dávok, daná osoba poberá od tohto alebo týchto členských štátov dávky v invalidite od dátumu zmeny.

4. Tieto dávky v invalidite poskytované podľa článku 44 sa opätovne vypočítajú v súlade s kapitolou 5, akonáhle príjemca splní požadované podmienky na dávky v invalidite ustanovené právnymi predpismi typu B, alebo akonáhle začne poberať dávky v starobe podľa právnych predpisov iného členského štátu.

Článok 49

Osobitné ustanovenia pre štátnych zamestnancov

Články 6, 44, 46, 47 a 48 a článok 60 ods. 2 a 3 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na osoby, na ktoré sa vzťahuje osobitný systém pre štátnych zamestnancov.

Starobné dôchodky a pozostalostné dôchodky

Článok 50

Všeobecné ustanovenia

1. Všetky príslušné inštitúcie ustanovia nárok na dávku podľa všetkých právnych predpisov členských štátov, ktoré sa uplatňovali na danú osobu, ak sa predloží žiadosť o priznanie, pokiaľ daná osoba výslovne nežiada o odloženie priznania dávok v starobe podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov.

2. Ak v danom čase daná osoba nespĺňa, alebo už viac nespĺňa podmienky ustanovené všetkými právnymi predpismi členských štátov, ktoré sa na ňu uplatňujú, inštitúcie uplatňujúce právne predpisy, ktorých podmienky boli splnené, nezohľadnia pri výpočte v súlade s článkom 52 ods. 1 písm. a) alebo b) doby dosiahnuté podľa právnych predpisov, podmienky ktorých ešte neboli splnené, alebo už nie sú viac splnené, ak toto vedie k nižšej výške dávky.

3. Odsek 2 sa uplatňuje *mutatis mutandis*, ak daná osoba výslovne požiadala o odloženie priznania dávok v starobe.

4. Nový výpočet sa vykoná automaticky, ak podmienky, ktoré sa majú splniť podľa iných právnych predpisov, sú splnené, alebo ak osoba požaduje o odloženie priznania dávky v starobe v súlade s odsekom 1, pokiaľ dosiahnuté doby podľa iných právnych predpisov ešte neboli zohľadnené na základe odseku 2 alebo 3.

Článok 51

Osobitné ustanovenia o sčítaní dôb

1. Ak právne predpisy členského štátu podmieňujú poskytovanie určitých dávok dobami poistenia, dosiahnutými iba vykonávaním špecifickej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, alebo v povolani, ktoré podlieha osobitnému systému pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby, príslušná inštitúcia tohto členského štátu zohľadní dosiahnuté doby podľa právnych predpisov iných členských štátov, iba ak sú dosiahnuté podľa zodpovedajúceho systému, alebo ak to nie je možné, v tom istom povolaní, alebo prípadne tej istej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Ak po zohľadnení takto dosiahnutých dôb daná osoba nespĺňa podmienky na poberanie dávok osobitného systému, tieto doby sa zohľadnia na účely poskytovania dávok podľa všeobecného systému, alebo ak to nie je možné, podľa systému, ktorý sa týka manuálnych pracovníkov alebo úradníkov, podľa jednotlivých prípadov pod podmienkou, že daná osoba je účastníkom jedného alebo viacerých z týchto systémov.

2. Doby poistenia dosiahnuté podľa osobitného systému členského štátu sa započítajú na účely poskytovania dávok všeobecného systému, alebo ak to nie je možné, systému ktorý sa vzťahuje na manuálnych pracovníkov alebo úradníkov, podľa jednotlivých prípadov, iného členského štátu, pod podmienkou, že daná osoba je účastníkom jedného alebo viacerých z týchto systémov, a to aj vtedy, ak tieto doby sa už započítali v inom členskom štáte podľa osobitného systému.

3. Ak právne predpisy členského štátu podmieňujú nadobudnutie, zachovanie alebo znovunadobudnutie nároku na dávky tým, že daná osoba bola poistená v čase, keď vznikla poistná udalosť, táto podmienka sa považuje za splnenú v prípade poistenia podľa právnych predpisov iného členského štátu, v súlade s postupom uvedenom v prílohe XI pre každý daný členský štát.

Článok 52

Priznanie dávok

1. Príslušná inštitúcia vypočíta výšku dávky, ktorá bude náležať:

- a) podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje, iba ak podmienky nároku na dávky boli splnené výlučne podľa vnútroštátneho práva (nezávislá dávka);
- b) vypočítaním teoretickej výšky a následne skutočnej výšky (paušálna dávka) takto:
 - i) teoretická výška dávky je rovná dávke, na ktorú by si daná osoba mohla uplatňovať nárok, ak by všetky doby poistenia a/alebo bydliska, ktoré boli dosiahnuté podľa právnych predpisov iných členských štátov, boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje deň priznania takejto dávky. Ak podľa týchto právnych predpisov výška nezávisí na trvaní dosiahnutých dôb, táto výška sa považuje za teoretickú výšku;
 - ii) príslušná inštitúcia následne stanoví skutočnú výšku paušálnej dávky na základe teoretickej výšky podľa pomeru trvania dôb dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, k celkovému trvaniu dôb dosiahnutých pred vznikom poistného udalosti podľa právnych predpisov všetkých daných členských štátov.

2. Príslušná inštitúcia uplatňuje, tam kde je to vhodné, na výšku vypočítanú v súlade s ods. 1 písm. a) a b) všetky pravidlá týkajúce sa zníženia, pozastavenia alebo odňatia podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, v rámci obmedzení ustanovených v článkoch 53 až 55.

3. Daná osoba má nárok na najvyššiu čiastku vypočítané v súlade s ods. 1 písm. a) a b) od príslušnej inštitúcie každého členského štátu.

4. Ak výpočet podľa ods. 1 písm. a) v jednom členskom štáte vždy vedie k nezávislej dávke, ktorá sa rovná, alebo je vyššia ako paušálna dávka, vypočítaná v súlade s ods. 1 písm. b), príslušná inštitúcia môže odstúpiť od paušálneho výpočtu za podmienok určených vo vykonávacom nariadení. Takéto situácie sú uvedené v prílohe VIII.

Článok 53

Pravidlá na zamedzenie súbehu

1. Každý súbeh dávok v invalidite, dávok v starobe a pozostalostných dávok, vypočítaných alebo poskytnutých na základe dôb poistenia a/alebo bydliska, ktoré dosiahla tá istá osoba sa považuje za súbeh dávok rovnakého druhu.

2. Súbeh dávok, ktoré sa nemôžu považovať za dávky rovnakého druhu v zmysle odseku 1, sa považuje za súbeh dávok rôzneho druhu.

3. Na účely pravidiel na predchádzanie súbehu ustanovených právnymi predpismi členského štátu sa v prípade súbehu dávky v invalidite, starobe alebo pozostalostnej dávky s dávkou rovnakého druhu alebo s dávkou rôzneho druhu, alebo s iným príjmom, uplatňujú tieto ustanovenia:

- a) príslušná inštitúcia zohľadní dávky alebo príjmy získané v inom členskom štáte iba, ak právne predpisy, ktoré uplatňuje, ustanovujú, aby sa dávky alebo príjem získaný v zahraničí, zohľadňovali;
- b) príslušná inštitúcia zohľadní výšku dávok, ktoré má vyplatiť iný členský štát pred odpočítaním dane, príspevkov na sociálne zabezpečenie a iných jednotlivých platieb alebo zrážok, pokiaľ právne predpisy, ktoré uplatňuje, neustanovujú uplatňovanie pravidiel na zamedzenie súbehu sa po takýchto zrážkach, za podmienok a podľa postupov ustanovených vo vykonávacom nariadení;

c) príslušná inštitúcia nezohľadňuje výšku dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu na základe dobrovoľného poistenia alebo nepretržitého voliteľného poistenia;

Článok 55

d) ak jediný členský štát uplatňuje pravidlo na zamedzenie súbehu, pretože daná osoba poberá dávky rovnakého druhu alebo dávky rôzneho druhu podľa právnych predpisov iných členských štátov, alebo má príjem získavaný z iných členských štátov, splatná dávka sa môže znížiť iba o výšku takýchto dávok alebo takéhoto príjmu.

Súbeh dávok rôzneho druhu

Článok 54

Súbeh dávok rovnakého druhu

1. Ak je súbeh dávok rovnakého druhu splatných podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, pravidlá na zamedzenie súbehu ustanovené právnymi predpismi členského štátu sa neuplatňujú na paušálnu dávku.

2. Pravidlá na zamedzenie súbehu sa uplatňujú na nezávislú dávku iba vtedy, ak daná dávka je:

a) dávka, ktorej výška nezávisí na trvaní doby poistenia alebo bydliska,

alebo

b) dávka, ktorej výška je stanovená na základe priznanej doby, ktorá sa považuje za dosiahnutú medzi dátumom, kedy sa poistná udalosť nastala a neskorším dátumom, a ktorý sa pokrýva:

i) s dávkou rovnakého typu s výnimkou prípadu, ak sa uzavrela dohoda medzi dvomi alebo viacerými členskými štátmi, aby sa predišlo tomu, že rovnaká priznaná doba sa zohľadní viac ako raz, alebo

ii) s dávkou uvedenou v písm. a).

Dávky a dohody uvedené v písm. a) a b) sú uvedené v prílohe IX.

1. Ak poberanie dávok rôzneho druhu alebo iného príjmu vyžaduje uplatňovanie pravidiel na zamedzenie súbehu ustanovených právnymi predpismi daného členského štátu sa týka:

a) dvoch alebo viacerých nezávislých dávok, príslušné inštitúcie vydedia výšku dávky alebo dávok alebo iného príjmu, ako keby sa zohľadnili, počtom dávok podliehajúcich daným pravidlám; uplatňovanie tohto písm.

nemôže danú osobu pozbaviť jej postavenia ako dôchodcu na účely ostatných kapitol tejto hlavy za podmienok a podľa postupov ustanovených vo vykonávacom nariadení;

b) jedného alebo viacerých paušálnych dávok, príslušné inštitúcie zohľadnia dávku alebo dávky alebo iný príjem a všetky prvky určené na uplatňovanie týchto pravidiel na zamedzenie súbehu, ako funkciu pomeru medzi dobami poistenia a/alebo bydliska stanoveného pre výpočet uvedený v článku 52 ods. 1 písm. b) ii);

c) jedného alebo dvoch nezávislých dávok a jednej alebo viacerých paušálnych dávok, príslušné inštitúcie uplatňujú *mutatis mutandis* písm. a), pokiaľ ide o nezávislé dávky a písm. b) pokiaľ ide o paušálne dávky.

2. Príslušná inštitúcia neuplatňuje delenie určené v súvislosti s nezávislými dávkami, ak právne predpisy, ktoré uplatňuje, ustanovujú zohľadnenie dávok rôzneho druhu a/alebo iných príjmov a všetkých ostatných prvkov na výpočet podielu ich výšky stanovenej ako funkciu pomeru medzi dobami poistenia a/alebo bydliska uvedeného v článku 52 ods. 1 písm. b) ii).

3. Odseky 1 a 2 sa uplatňujú *mutatis mutandis*, ak právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov ustanovujú, že nárok na dávku nie je možné nadobudnúť, ak daná osoba poberá dávku rôzneho druhu splatnú podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo má iný príjem.

Článok 56

Dodatočné ustanovenia pre výpočet dávok

1. Na výpočet teoretických a paušálnych čiastok uvedených v článku 52 ods. 1 písm. b) sa uplatňujú tieto pravidlá:

- a) ak celková dĺžka dôb poistenia a/alebo bydliska dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov všetkých daných členských štátov je dlhšia ako maximálna doba požadovaná právnymi predpismi jedného z týchto členských štátov pre poberanie úplnej dávky, príslušná inštitúcia tohto členského štátu započíta túto maximálnu dobu namiesto celkovej dĺžky dosiahnutých dôb; táto metóda výpočtu nemá za následok uloženie povinnosti tejto inštitúcii uhradiť náklady na dávku, ktoré sú vyššie ako výška úplnej dávky ustanovená právnymi predpismi, ktoré táto inštitúcia uplatňuje. Toto ustanovenie sa neuplatňuje na dávky, ktorých výška nie je závislá na dĺžke poistenia;
- b) postup na započítanie súbehu dôb je ustanovený vo vykonávacom nariadení;
- c) ak právne predpisy členského štátu ustanovujú, že dávky sa vypočítavajú na základe príjmov, príspevkov, základov pre príspevky, zvýšení, zárobkov, iných čiastok alebo kombinácie viacerých ako jednej z týchto čiastok (priemerných, pomerých, pevných alebo priznaných), príslušná inštitúcia:
 - i) určí základ na výpočet dávok iba podľa dôb poistenia dosiahnutých podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje;
 - ii) použije na stanovenie čiastky, ktorá sa má vypočítať v súlade s dobami poistenia a/alebo bydliska dosiahnutými podľa právnych predpisov ostatných členských štátov, rovnaké prvky stanovené alebo zaznamenané pre doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje;

v súlade s postupmi ustanovenými v prílohe XI pre dané členské štáty.

2. Ustanovenia právnych predpisov členského štátu týkajúce sa valorizácie faktorov zohľadňovaných na výpočet dávok sa uplatňujú na faktory, ktoré príslušná inštitúcia tohto štátu zohľadňuje, v súlade s odsekom 1, v súvislosti s dobami poistenia alebo bydliska dosiahnutými podľa právnych predpisov iných členských štátov.

Článok 57

Doby poistenia alebo bydliska kratšie ako jeden rok

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 52 ods. 1 písm. b) inštitúcia členského štátu nemusí poskytovať dávky vo vzťahu k dobám dosiahnutým podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje a ktoré sa zohľadňujú v čase vzniku poistnej udalosti, ak:

— trvanie uvedených dôb je kratšie ako jeden rok;

a

— zohľadnením iba týchto dôb sa nezískava žiaden nárok podľa týchto právnych predpisov.

Na účely tohto článku „doby“ znamenajú všetky doby poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska, ktoré buď zakladajú nárok na danú dávku, alebo priamo zvyšujú danú dávku.

2. Príslušné inštitúcie všetkých daných členských štátov zohľadnia doby uvedené v odseku 1 na účely článku 52 ods. 1 písm. b) i).

3. Pokiaľ by uplatnenie odseku 1 malo za následok, že sa všetky inštitúcie daných členských štátov zbavili svojich povinností, dávky sa poskytnú výlučne podľa právnych predpisov posledného z uvedených štátov, ktorého podmienky sú splnené, akoby sa všetky doby poistenia a bydliska dosiahnuté a zohľadnené v súlade s článkami 6 a 51 ods. 1 a 2 dosiahli podľa právnych predpisov tohto štátu.

Článok 58

Priznanie doplatku

1. Poberateľovi dávok, na ktorého sa vzťahuje táto kapitola, sa nemôže v členskom štáte bydliska a podľa právnych predpisov ktorého sa mu má vyplácať dávka, poskytnúť dávka nižšia ako minimálna dávka ustanovená týmito právnymi predpismi za doby poistenia alebo bydliska, ktoré sa rovnajú všetkým dobám zohľadneným pre vyplácanie dávky v súlade s touto kapitolou.

2. Príslušná inštitúcia tohto členského štátu vyplatí poberateľovi počas celej doby bydliska na území tohto štátu doplatok vo výške rozdielu medzi celkovou sumou dávok splatných podľa tejto kapitoly a výškou minimálnej dávky.

Článok 59

Valorizácia a nový výpočet dávok

1. Ak sa metóda určenia dávok alebo pravidiel na výpočet dávok zmenila podľa právnych predpisov členského štátu, alebo ak osobná situácia danej osoby sa zmenila tak, že podľa týchto právnych predpisov by to viedlo k úprave výšky dávky, vykoná sa nový výpočet v súlade s článkom 52.

2. Na druhej strane, ak z dôvodu zvýšenia životných nákladov alebo zmien úrovne príjmu, alebo z iných dôvodov úpravy sa dávky daného členského štátu zmenia o percento alebo pevnú čiastku, takéto percento alebo pevná čiastka sa uplatňuje priamo na dávky ustanovené v súlade s článkom 52 bez potreby nového výpočtu.

Článok 60

Osobitné ustanovenia pre štátnych zamestnancov

1. Články 6, 50, 51 ods. 3 a 52 až 59 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na osoby, na ktoré sa vzťahuje osobitný systém pre štátnych zamestnancov.

2. Ak však právne predpisy príslušného členského štátu podmieňujú nadobudnutie, likvidáciu, zachovanie alebo znovunadobudnutie nároku na dávky podľa osobitného systému pre štátnych zamestnancov tým, že všetky doby poistenia sú dosiahnuté podľa jedného alebo viacerých osobitných systémov pre štátnych zamestnancov v tomto členskom štáte, alebo sú považované právnymi predpismi tohto členského štátu za rovnocenné takýmto dobám, príslušná inštitúcia tohto členského štátu zohľadní iba tie doby, ktoré sa môžu uznať podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Ak po zohľadnení takto dosiahnutých dôb daná osoba nespĺňa podmienky na poberanie týchto dávok, tieto doby sa zohľadnia na priznanie dávok podľa všeobecného systému, alebo prípadne systému uplatniteľného na manuálnych pracovníkov alebo úradníkov.

3. Ak podľa právnych predpisov členského štátu sa dávky podľa osobitného systému pre štátnych zamestnancov vypočítavajú na základe posledného platu alebo plátov počas referenčnej doby, príslušná inštitúcia daného členského štátu zohľadní na účely výpočtu iba tieto platy, náležite opätovne prehodnotené, ktoré sa vyplácali počas doby alebo dôb, počas ktorých sa na danú osobu uplatňovali tieto právne predpisy.

KAPITOLA 6

Dávry v nezamestnanosti

Článok 61

Osobitné pravidlá o sčítaní dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti

1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

2. S výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

Článok 62

Výpočet dávok

1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy ustanovujú, že výpočet dávok na základe výšky predchádzajúceho platu alebo príjmu z vykonávania povolania, zohľadní výlučne plat alebo príjem z vykonávania povolania, ktorý daná osoba mala v súvislosti s jej poslednou činnosťou ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podľa uvedených právnych predpisov.

2. Odsek 1 sa uplatňuje tiež vtedy, ak právne predpisy vykonávané príslušnou inštitúciou ustanovujú špecifickú referenčnú dobu na určenie platu, ktorý slúži ako základ na výpočet dávok, a ak počas celej takejto doby alebo pre časť takejto doby sa nadanú osobu vzťahovali právne predpisy iného členského štátu.

3. Odchýlkou z odsekov 1 a 2, pokiaľ ide o cezhraničných pracovníkov, na ktorých sa vzťahuje článok 65 ods. 5 písm. a), inštitúcia miesta bydliska zohľadní plat alebo príjem z vykonávania povolania danej osoby v členskom štáte, právne predpisy ktorého sa na danú osobu vzťahovali počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, v súlade s vykonávacím nariadením.

Článok 63

Osobitné ustanovenia na upustenie od pravidiel bydliska

Na účely tejto kapitoly sa článok 7 uplatňuje iba v prípadoch ustanovených v článkoch 64 a 65 a v rámci obmedzení uvedených v týchto článkoch.

Článok 64

Nezamestnané osoby, ktoré odídu do iného členského štátu

1. Úplne nezamestnaná osoba, ktorá spĺňa podmienky právnych predpisov príslušného členského štátu na nárok na dávky a ktorá odíde do iného členského štátu, aby tam hľadala zamestnanie, si zachová svoj nárok na peňažné dávky v nezamestnanosti podľa týchto podmienok a v rámci týchto obmedzení:

a) pred odchodom sa nezamestnaná osoba musí zaevidovať ako osoba hľadajúca prácu a musí byť k dispozícii pre služby zamestnanosti príslušného členského štátu najmenej štyri týždne po tom, čo sa stala nezamestnaná. Príslušné služby alebo inštitúcie zamestnanosti však môžu povoliť jej odchod pred uplynutím tejto doby;

b) nezamestnaná osoba sa musí zaevidovať ako osoba hľadajúca prácu u služieb zamestnanosti členského štátu, do ktorého odišla, podrobiť sa tam systémovému kontrolnému postupu a dodržiavať podmienky ustanovené právnymi predpismi tohto členského štátu. Táto podmienka sa považuje za splnenú za dobu pred zaevidovaním sa, ak sa daná osoba zaevidovala do siedmich dní od dátumu, kedy prestala byť k dispozícii službám zamestnanosti členského štátu, z ktorého odišla. Vo výnimočných prípadoch môžu príslušné služby alebo inštitúcie túto dobu predĺžiť;

c) nárok na dávky sa zachová počas doby troch mesiacov od dátumu, kedy nezamestnaná osoba prestala byť k dispozícii službám zamestnanosti členského štátu, z ktorého odišla, za predpokladu, že celkové trvanie poskytovania dávok nepresiahne celkové trvanie doby nároku na dávky podľa právnych predpisov tohto členského štátu; príslušné služby alebo inštitúcie môžu túto dobu troch mesiacov predĺžiť maximálne na 6 mesiacov;

d) dávky poskytuje príslušná inštitúcia v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje a na vlastné náklady.

2. Ak sa daná osoba vráti do príslušného členského štátu k dátumu uplynutí alebo pred uplynutím doby, počas ktorej má nárok na dávky podľa odseku 1 písm. c), naďalej má nárok na dávky podľa právnych predpisov tohto členského štátu. Daná osoba stratí všetky nároky na dávky podľa právnych predpisov príslušného členského štátu, ak sa do tohto členského štátu nevráti k dátumu alebo pred uplynutím uvedenej doby, pokiaľ ustanovenia týchto právnych predpisov nie sú výhodnejšie. Vo výnimočných prípadoch príslušné služby alebo inštitúcie môžu povoliť danej osobe, aby sa vrátila neskôr bez straty jej nároku.

3. Pokiaľ právne predpisy príslušného členského štátu nie sú výhodnejšie, medzi dvomi dobami zamestnania je maximálna celková doba, počas ktorej sa nárok na dávky zachová podľa odseku 1, tri mesiace; príslušné služby alebo inštitúcie môžu túto dobu predĺžiť maximálne na šesť mesiacov.

4. Dojednania o výmene informácií, spolupráci a vzájomnej pomoci medzi inštitúciami a službami príslušného členského štátu a štátu, do ktorého daná osoba odíde si hľadať prácu, sa ustanovia vo vykonávacom nariadení.

Článok 65

Nezamestnané osoby, ktoré mali bydlisko v inom členskom štáte ako príslušný štát

1. Osoba, ktorá je čiastočne alebo prerušovane nezamestnaná a ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát, má byť k dispozícii svojmu zamestnávateľovi alebo službám zamestnanosti v príslušnom členskom štáte. Takáto osoba poberá dávky v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu, ako keby mala bydlisko v tomto členskom štáte. Tieto dávky poskytuje inštitúcia príslušného členského štátu.

2. Úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydliska v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydliska v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Nezamestnaná osoba iná ako cezhraničný pracovník, ktorá sa nevráti do členského štátu svojho bydliska, sa dá k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte, ktorého právne predpisy sa naposledy na ňu vzťahovali.

3. Nezamestnaná osoba uvedená v prvej vete odseku 2 sa zaeviduje ako osoba hľadajúca prácu u príslušných služieb zamestnanosti členského štátu jej bydliska, podlieha systémovému kontrolnému postupu a dodržiava podmienky ustanovené právnymi predpismi tohto štátu. Ak sa rozhodne, že sa zaeviduje ako osoba hľadajúca prácu tiež v členskom štáte, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba, musí spĺňať povinnosti uplatniteľné v tomto štáte.

4. Vykonávanie druhej vety odseku 2 a druhej vety odseku 3 ako aj dojednaní o výmene informácií, o spolupráci a vzájomnej pomoci medzi inštitúciami a službami členského štátu bydliska a členského štátu, v ktorom daná osoba vykonávala svoje posledné povolanie, sa ustanovia vo vykonávacom nariadení.

5. a) Nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

b) Ak však pracovník iný ako cezhraničný pracovník, ktorý poberal dávky na náklady príslušnej inštitúcie členského štátu, ktorého právnym predpisom podliehal naposledy, poberá najprv pri jeho návrate do členského štátu bydliska dávky v súlade s článkom 64, pričom sa poberanie dávok v súlade s písm. a) pozastaví na dobu, počas ktorej poberá dávky podľa právnych predpisov, ktoré sa na neho vzťahovali naposledy.

6. Dávky poskytované inštitúciou miesta bydliska podľa odseku 5 sú naďalej poskytované na jej náklady. S výhradou odseku 7 však príslušná inštitúcia členského štátu, právne predpisy ktorého sa na danú osobu vzťahovali naposledy, nahradí inštitúcii miesta bydliska plnú výšku dávok poskytovaných touto inštitúciou počas prvých troch mesiacov. Výška náhrady počas tejto doby nemôže byť vyššia, ako je splatná výška v prípade nezamestnanosti podľa právnych predpisov príslušného členského štátu. V prípade uvedenom v odseku 5 písm. b) doba, počas ktorej sa dávky poskytujú podľa článku 64, sa odpočíta od doby uvedenej v druhej vete tohto odseku. Dojednania o náhrade sa ustanovia vo vykonávacom nariadení.

7. Doba náhrady uvedená v odseku 6 sa však predĺži na päť mesiacov, ak daná osoba počas predchádzajúcich 24 mesiacov dosiahla doby zamestnania alebo samostatne zárobkovo činného zamestnania aspoň 12 mesiacov v členskom štáte, právne predpisy ktorého sa na ňu vzťahovali naposledy, ak takéto doby by zakladali nárok na dávky v nezamestnanosti.

8. Na účely odsekov 6 a 7 môžu dva alebo viaceré členské štáty alebo ich príslušné orgány určiť iné metódy náhrady, alebo upustiť od všetkých náhrad medzi inštitúciami, ktoré podliehajú pod ich právomoc.

KAPITOLA 7

Preddôchodkové dávky

Článok 66

Dávky

Ak uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na preddôchodkové dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, článok 6 sa neuplatňuje.

KAPITOLA 8

Rodinné dávky

Článok 67

Rodinní príslušníci s bydliskom v inom členskom štáte

Osoba má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu, vrátane jej rodinných príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte, ako keby mali bydliská v takomto príslušnom štáte. Avšak dôchodca má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu príslušného pre jeho dôchodok.

Článok 68

Pravidlá prednosti v prípade súbehu

1. Ak sa počas rovnakého obdobia a pre tých istých rodinných príslušníkov dávky poskytujú podľa právnych predpisov viac ako jedného členského štátu, uplatňujú sa tieto pravidlá prednosti:

- a) v prípade dávok splatných viacerými ako jedným členským štátom na rozličných základoch, je poradie prednosti takéto: po prvé, nároky vznikajúce na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba; po druhé, nároky vznikajúce na základe poberania dôchodku, a nakon nároky vznikajúce na základe bydliska;
- b) v prípade dávok splatných viac ako jedným členským štátom na rovnakom základe, poradie prednosti sa stanoví s odkazom na tieto pomocné kritériá:
 - i) v prípade nárokov, ktoré existujú na základe činnosti ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba: miesto bydliska detí, za podmienky, že existuje takáto činnosť, a prípadne navyše najvyššia čiastka dávok poskytovaných podľa protichodných právnych predpisov. V takomto prípade sa náklady na dávky delia v súlade s kritériami ustanovenými vo vykonávacom nariadení;
 - ii) v prípade nárokov, ktoré existujú na základe poberania dôchodkov: miesto bydliska detí, ak takýto dôchodok je splatný podľa jeho právnych predpisov a prípadne navyše najdlhšia doba poistenia alebo bydliska podľa protichodných právnych predpisov;
 - iii) v prípade nárokov získaných na základe bydliska: miesto bydliska detí.

2. V prípade súbehu nárokov, rodinné dávky sa poskytujú v súlade s právnymi predpismi určenými za prednostné právne predpisy v súlade s odsekom 1. Nároky na rodinné dávky na základe iného protichodného právneho predpisu alebo právnych predpisov sa pozastavia až do výšky poskytovanej podľa prvých právnych predpisov a rozdielový doplatok sa v prípade potreby poskytne v sume, ktorá prevyšuje túto čiastku. Rozdielový doplatok však sa nemusí poskytovať na deti s bydliskom v inom členskom štáte, ak nárok na danú dávku je založený iba na bydlisku.

3. Ak sa podľa článku 67 predloží žiadosť na rodinné dávky príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné, ale nie na základe prednostného nároku v súlade s odsekmi 1 a 2 tohto článku:

- a) táto inštitúcia bezodkladne postúpi žiadosť príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti, informuje danú osobu a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia vykonávacieho nariadenia o predbežnom priznaní dávok poskytne v prípade potreby rozdielový doplatok uvedený v odseku 2;
- b) príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti rieši túto žiadosť, ako keby bola predložená priamo jej a dátum predloženia takejto žiadosti prvej inštitúcii sa považuje za dátum nároku predloženého inštitúcii s prednosťou.

Článok 69

Dodatočné ustanovenia

1. Ak podľa právnych predpisov ustanovených na základe článkov 67 a 68 sa nenadobudol žiaden nárok na vyplatenie dodatočných alebo osobitných rodinných dávok pre siroty, takéto dávky sa vyplatia štandardne a navyše k iným rodinným dávkam nadobudnutým v súlade s vyššie uvedenými právnymi predpismi podľa právnych predpisov členského štátu, ktoré sa na zosnulého pracovníka vzťahovali najdlhšiu dobu, za predpokladu, že sa nárok nadobudol podľa týchto právnych predpisov. Ak sa podľa týchto právnych predpisov nenadobudol žiaden nárok, skúmajú sa podmienky na nadobudnutie takéhoto nároku podľa právnych predpisov iných členských štátov v poradí podľa klesajúcej dĺžky dôb poistenia alebo dôb bydliska dosiahnutých podľa právnych predpisov týchto členských štátov.

2. Dávky vyplatené vo forme dôchodkov alebo doplatkov k dôchodkom sa poskytujú a vypočítavajú v súlade s kapitolou 5.

KAPITOLA 9

Osobitné nepríspevkové peňažné dávky

Článok 70

Všeobecné ustanovenia

1. Tento článok sa vzťahuje na osobitné nepríspevkové peňažné dávky, ktoré sa poskytujú podľa právnych predpisov, ktorých osobný rozsah, ciele a/alebo podmienky na priznanie nároku majú znaky právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia podľa článku 3 ods. 1 ako aj v oblasti sociálnej pomoci.

2. Na účely tejto kapitoly „osobitné nepríspevkové peňažné dávky“ sú dávky, ktoré:

a) sú určené:

Článok 72

i) na poskytovanie doplnkového, náhradného alebo pridruženého krytia proti rizikám na ktoré sa vzťahujú časti sociálneho zabezpečenia uvedené v článku 3 ods. 1 a ktoré zaručujú daným osobám príjem na úrovni životného minima so zreteľom na hospodársku a sociálnu situáciu v danom členskom štáte;

alebo

ii) len ako osobitná ochrana pre osoby so zdravotným postihnutím a sú úzko späté so sociálnym prostredím uvedenej osoby v danom členskom štáte,

a

b) sú financované výhradne z povinných daní určených na krytie všeobecných verejných výdavkov a ktorých podmienky na poskytovanie a výpočet dávok nezávisia od akýchkoľvek príspevkov vo vzťahu k poberateľom dávok. Avšak dávky poskytnuté ako doplnok k príspevkovým dávkam sa nepovažujú z tohto jediného dôvodu za príspevkové dávky,

a

c) ktoré sú uvedené v prílohe X.

3. Článok 7 a ostatné kapitoly tejto hlavy sa neuplatňujú na dávky uvedené v odseku 2 tohto článku.

4. Dávky uvedené v odseku 2 sa poskytujú výhradne v členskom štáte, v ktorom má daná osoba bydlisko a podľa právnych predpisov tohto štátu. Takéto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska na vlastné náklady.

HLAVA IV

SPRÁVNA KOMISIA A PORADNÝ VÝBOR

Článok 71

Zloženie a pracovné metódy správnej komisie

1. Správna Komisia pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „správna Komisia“) pôsobí pri Komisii Európskych spoločenstiev, je zložená zo zástupcov vlády každého členského štátu, ktorým pomáhajú, ak je to potrebné odborní poradcovia. Zástupca Komisie Európskych spoločenstiev sa zúčastňuje na zasadnutiach správnej komisie vo funkcii poradcu.

2. Pravidlá správnej komisie sa vypracujú na základe vzájomnej dohody medzi jej členmi.

Rozhodnutia o otázkach výkladu uvedené v článku 72 písm. a), sa prijímajú na základe hlasovacích pravidiel ustanovených zmluvou a sú v potrebnom rozsahu zverejňované.

3. Sekretariát pre správnu komisiu zabezpečuje Komisia Európskych spoločenstiev.

Úlohy správnej komisie

Správna Komisia:

a) sa zaoberá všetkými správnymi otázkami a otázkami výkladu, ktoré vznikajú z ustanovení tohto nariadenia, alebo ustanovení vykonávacieho nariadenia, alebo z ktorejkoľvek dohody alebo dojednania dohodnutých v ich rámci bez toho, aby boli dotknuté práva daných orgánov, inštitúcií a osôb obrátiť sa na súd v zmysle právnych predpisov členských štátov, tohto nariadenia alebo zmluvy;

b) umožňuje jednotné uplatňovanie práva spoločenstva, najmä podporou výmeny skúseností a najlepšej administratívnej praxe;

c) posilňuje a rozvíja spoluprácu medzi členskými štátmi a ich inštitúciami v oblasti sociálneho zabezpečenia, aby sa *inter alia* zohľadnili konkrétne otázky týkajúce sa určitých kategórií osôb; umožňuje realizáciu opatrení pre cezhraničnú spoluprácu v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia;

d) čo najviac podporuje využívanie nových technológií, aby sa umožnil voľný pohyb osôb, najmä modernizáciou postupov pre výmenu informácií a úpravou informačného toku medzi inštitúciami na účely výmeny informácií elektronickými prostriedkami, pričom sa zohľadňuje vývoj spracovania údajov v jednotlivých členských štátoch; správna Komisia prijme spoločné štrukturálne pravidlá pre služby spracovania údajov, najmä o bezpečnosti a používaní noriem, a stanoví ustanovenia pre fungovanie spoločnej časti týchto služieb;

e) preberá všetky ďalšie funkcie patriace do jej pôsobnosti podľa tohto nariadenia a vykonávacieho nariadenia alebo z akejkoľvek dohody alebo dojednania dohodnutých v rámci tohto nariadenia alebo vykonávacieho nariadenia;

f) predkladá akékoľvek príslušné návrhy Komisii Európskych spoločenstiev o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia s cieľom zlepšiť a zmodernizovať *acquis* spoločenstva navrhovaním následných nariadení alebo prostredníctvom iných nástrojov ustanovených zmluvou;

g) určuje faktory, ktoré treba vziať do úvahy pri zriaďovaní účtov súvisiacich s nákladmi znášanými inštitúciami členských štátov podľa tohto nariadenia a schvaľuje ročné vyúčtovania medzi týmito inštitúciami na základe správy Rady audítorov ustanovenej v článku 74.

Článok 73

Technická Komisia pre spracovanie údajov

1. Technická Komisia pre spracovanie údajov (ďalej len „technická Komisia“) pôsobí pri správnej komisii. Technická Komisia navrhuje správnej komisii spoločné pravidlá architektúry pre služby spracovania údajov, najmä so zreteľom na bezpečnosť a používanie noriem; predkladá správy a zdôvodnené stanoviská pre prijímanie rozhodnutí správnu komisiou podľa článku 72 písm. d). Zloženie a pracovné metódy technickej komisie stanoví správna Komisia.

2. Na tento účel technická Komisia:

- a) zhromažďuje príslušnú technickú dokumentáciu a vykonáva štúdie a iné práce potrebné na uskutočnenie jej úloh;
- b) predkladá správnej komisii správy a zdôvodnené stanoviská uvedené v odseku 1;
- c) vykonáva všetky ostatné úlohy a štúdie o záležitostiach, ktoré jej predloží správna Komisia;
- d) zabezpečuje riadenie pilotných projektov spoločenstva s použitím služieb spracovania údajov a na strane spoločenstva operačné systémy používajúce služby spracovania údajov.

Článok 74

Rada audítorov

1. Rada audítorov pôsobí pri správnej komisii. Zloženie a pracovné metódy Rady audítorov určí správna Komisia.

Rada audítorov:

- a) overuje spôsob určenia a výpočtu ročných priemerných nákladov, ako ich predkladajú členské štáty;
- b) zbiera potrebné údaje a vykonáva výpočty požadované na stanovenie ročného výkazu uplatňovania nárokov jednotlivých členských štátov;
- c) predkladá správnej komisii periodické vyúčtovanie výsledkov vykonávania tohto nariadenia a vykonávacieho nariadenia, najmä pokiaľ ide o finančné aspekty;
- d) poskytuje údaje a správy potrebné pre rozhodnutia, ktoré má správna Komisia prijať podľa článku 72 písm. g);
- e) predkladá správnej komisii príslušné návrhy, ktoré prípadne má, vrátane návrhov týkajúcich sa tohto nariadenia, v súvislosti s písm. a), b) a c);
- f) vykonáva všetky práce, štúdie alebo zadania v súvislosti so záležitosťami, ktoré jej predkladá správna Komisia.

Článok 75

Poradný výbor pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia

1. Týmto sa zriaďuje Poradný výbor pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Poradný výbor“). Poradný výbor je zložený z týchto zástupcov každého jednotlivého členského štátu:

- a) jeden zástupca vlády;
- b) jeden zástupca odborov;
- c) jeden zástupca organizácií zamestnávateľov.

Pre každú z vyššie uvedených kategórií sa vymenuje za každý členský štát náhradník.

Členov Poradného výboru a ich náhradníkov vymenúva Rada. Poradnému výboru predsedá zástupca Komisie Európskych spoločenstiev. Poradný výbor vypracuje svoj rokovací poriadok.

2. Poradný výbor má právomoc, na požiadanie Komisie Európskych spoločenstiev, správnej komisie alebo z vlastnej iniciatívy:

- a) preskúmať všeobecné otázky alebo principiálne otázky a problémy vznikajúce v súvislosti s vykonávaním ustanovení spoločenstva o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, najmä so zreteľom na niektoré kategórie osôb;
- b) formulovať stanoviská o takýchto záležitostiach pre správnu komisiu a návrhy na revíziu uvedených ustanovení.

HLAVA V

RÔZNE USTANOVENIA

Článok 76

Spolupráca

1. Príslušné orgány členských štátov sa vzájomne informujú o všetkom, čo sa týka:

- a) opatrení uskutočnených na vykonávanie tohto nariadenia;
- b) zmien ich právnych predpisov, ktoré môžu ovplyvniť vykonávanie tohto nariadenia.

2. Na účely vykonávania tohto nariadenia si poskytnú orgány a inštitúcie členských štátov svoje služby a konajú tak, akoby vykonávali svoje vlastné právne predpisy. správna pomoc poskytnutá uvedenými orgánmi a inštitúciami je zvyčajne bezplatná. Správna Komisia však určí povahu náhrady výdavkov a ich obmedzenia, nad ktoré je úhrada splatná.

3. Orgány a inštitúcie členských štátov môžu na účely vykonávania tohto nariadenia komunikovať medzi sebou a zahrnutými osobami alebo ich zástupcami priamo.

4. Inštitúcie a osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, majú povinnosť vzájomného informovania a spolupráce, aby sa zabezpečilo riadne vykonávanie tohto nariadenia.

Inštitúcie v súlade s princípmi dobrej administratívy odpovedajú na všetky otázky v rámci primeranej doby a v tejto súvislosti poskytujú daným osobám všetky informácie potrebné na uplatňovanie práv, ktoré im udeľuje toto nariadenie.

Dané osoby musia čo najskôr informovať inštitúcie príslušného členského štátu a členského štátu bydliska o všetkých zmenách v ich osobnej alebo rodinnej situácii, ktoré ovplyvňujú ich nárok na dávky podľa tohto nariadenia.

5. Nerešpektovanie povinnosti informovať, podľa tretieho pododseku odseku 4, môže viesť k uplatňovaniu pomerných opatrení v súlade s vnútroštátnym právom. Tieto opatrenia však musia byť rovnocenné opatreniam uplatniteľným na podobné situácie podľa domáceho práva a nesmú oprávneným osobám znemožňovať, ani neprimerane prakticky sťažovať uplatňovanie práv, ktoré im udeľuje toto nariadenie.

6. V prípade ťažkostí pri výklade alebo uplatňovaní tohto nariadenia, ktoré by mohlo ohroziť práva osoby, na ktorú sa vzťahuje, inštitúcia príslušného členského štátu alebo členského štátu bydliska danej osoby kontaktuje inštitúciu (inštitúcie) daného členského štátu (členských štátov). Ak sa nemôže nájsť riešenie v rámci primeranej doby, dané orgány môžu prizvať správnu komisiu, aby zasiahla.

7. Orgány, inštitúcie a sudy jedného členského štátu nesmú odmietnuť žiadosti ani iné dokumenty z toho dôvodu, že sú predložené v úradnom jazyku iného členského štátu, uznaného ako úradný jazyk inštitúcií spoločenstva v súlade s článkom 290 zmluvy.

Článok 77

Ochrana osobných údajov

1. Ak podľa tohto nariadenia alebo vykonávacieho nariadenia oznamujú orgány alebo inštitúcie členského štátu osobné údaje orgánom alebo inštitúciám iného členského štátu, takéto oznamovanie podlieha právnym predpisom o ochrane údajov členského štátu, ktorý ich prenáša. Akékoľvek oznamovanie zo strany orgánu alebo inštitúcie prijímajúceho členského štátu, rovnako ako skladovanie, menenie a ničenie údajov poskytnutých týmto členským štátom podlieha právnym predpisom o ochrane údajov prijímajúceho členského štátu.

2. Údaje požadované na uplatňovanie tohto nariadenia a vykonávacieho nariadenia sa prenášajú z jedného členského štátu inému členskému štátu v súlade s ustanoveniami spoločenstva o ochrane fyzických osôb, pokiaľ ide o spracovanie a voľný pohyb osobných údajov.

Článok 78

Spracovanie údajov

1. Členské štáty progresívne používajú nové technológie na výmenu, prístup a spracovanie údajov požadovaných na uplatňovanie tohto nariadenia a vykonávacieho nariadenia. Komisia Európskych spoločenstiev poskytne svoju podporu činnostiam spoločného záujmu, len čo členské štáty zriedia takéto služby spracovania údajov.

2. Všetky členské štáty sú zodpovedné za riadenie svojej vlastnej časti služieb spracovania údajov v súlade s ustanoveniami spoločenstva o ochrane fyzických osôb, pokiaľ ide o spracovanie a voľný pohyb osobných údajov.

3. Elektronický dokument zaslaný alebo vystavený inštitúciou v zhode s týmto nariadením a vykonávacím nariadením nemôže orgán alebo inštitúcia iného členského štátu odmietnuť z dôvodu, že bol prijatý elektronickým spôsobom, ak prijímajúca inštitúcia vyhlásila, že môže prijímať elektronické dokumenty. Reprodukcia a zaznamenávanie takýchto dokumentov sa považuje za presnú a riadnu reprodukciu originálneho dokumentu alebo záznam informácií, ktorých sa týka, pokiaľ neexistuje dôkaz o opaku.

4. Elektronický dokument sa považuje za platný, ak počítačový systém, v ktorom je dokument zaznamenaný, obsahuje bezpečnostné prvky potrebné na zabránenie akejkoľvek zmeny, zverejnenia alebo neoprávneného prístupu k záznamu. Zaznamenaná informácia sa musí dať kedykoľvek reprodukovať v bezprostredne čitateľnej forme. Ak sa elektronický dokument prenáša z jednej inštitúcie sociálneho zabezpečenia do inej, musia sa prijať primerané bezpečnostné opatrenia v súlade s ustanoveniami spoločenstva o ochrane fyzických osôb, pokiaľ ide o spracovanie a voľný pohyb osobných údajov.

Článok 79

Financovanie činností v oblasti sociálneho zabezpečenia

V súvislosti s týmto nariadením a vykonávacím nariadením môže Komisia Európskych spoločenstiev financovať úplne alebo čiastočne:

- a) činnosti zamerané na zlepšenie výmeny informácií medzi orgánmi a inštitúciami sociálneho zabezpečenia členských štátov, najmä na elektronickú výmenu údajov;
- b) akékoľvek iné činnosti zamerané na poskytovanie informácií iným osobám, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie a ich zástupcom, o povinnostiach a právach odvodených od tohto nariadenia, za použitia najprímernejších prostriedkov.

Článok 80

Výnimky

1. Všetky výnimky alebo zníženia daní, kolkových poplatkov, notárskych poplatkov alebo registračných poplatkov stanovených podľa právnych predpisov jedného členského štátu v súvislosti s certifikátmi alebo dokumentmi, ktoré sa musia predložiť pri uplatňovaní právnych predpisov tohto členského štátu, sa rozšíria na podobné certifikáty alebo dokumenty, ktoré sa musia predložiť pri uplatňovaní právnych predpisov iného členského štátu alebo tohto nariadenia.

2. Všetky vyhlásenia, dokumenty a certifikáty akéhokoľvek druhu, ktoré sa musia predložiť pri uplatňovaní tohto nariadenia, sa oslobodzujú od overovania diplomatickými alebo konzulárnymi orgánmi.

Článok 81

Nároky, vyhlásenia alebo odvolania

Každý nárok, vyhlásenie alebo odvolanie, ktoré sa má predložiť pri uplatňovaní právnych predpisov jedného členského štátu v rámci špecifikovaného obdobia orgánu, inštitúcii alebo súdu tohto členského štátu, sú prípustné, ak sa predložia v rámci toho istého obdobia zodpovedajúcemu orgánu, inštitúcii alebo súdu iného členského štátu. V takomto prípade orgán, inštitúcia alebo súd, ktorý prijal nárok, vyhlásenie alebo odvolanie, ho bezodkladne predloží príslušnému orgánu, inštitúcii alebo súdu prvého členského štátu buď priamo alebo prostredníctvom príslušných orgánov daného členského štátu. Dátum, kedy boli takéto nároky, vyhlásenia alebo odvolania predložené orgánu, inštitúcii alebo súdu druhého členského štátu, sa považuje za dátum predloženia príslušnému orgánu, inštitúcii alebo súdu.

Článok 82

Lekárske vyšetrenia

Lekárske vyšetrenia ustanovené právnymi predpismi jedného členského štátu sa môžu vykonať na žiadosť príslušnej inštitúcie v inom členskom štáte inštitúciou miesta bydliska alebo miesta pobytu žiadateľa alebo osoby s nárokom na dávky, za podmienok určených vo vykonávacom nariadení alebo za podmienok dohodnutých medzi príslušnými orgánmi daných členských štátov.

Článok 83

Vykonávanie právnych predpisov

Osobitné ustanovenia na vykonávanie právnych predpisov niektorých členských štátov sú uvedené v prílohe XI.

Článok 84

Výber príspevkov a nový výpočet dávok

1. Výber príspevkov splatných inštitúcii jedného členského štátu a spätné vymáhanie dávok poskytnutých inštitúciou jedného členského štátu, ale nie splatných, sa môže realizovať v inom členskom štáte v súlade s postupmi a zárukami a výsadami uplatniteľnými na výber príspevkov splatných zodpovedajúcej inštitúcii druhého členského štátu a na spätné vymáhanie dávok poskytnutých, ale nie splatných.

2. Vymáhateľné rozhodnutia súdnych a správnych orgánov týkajúcich sa výberu príspevkov, úrokov a akýchkoľvek iných poplatkov alebo vymáhania dávok poskytnutých, ale nie splatných podľa jedného členského štátu, sa uznáva a uskutočňuje na žiadosť príslušnej inštitúcie v inom členskom štáte v rámci obmedzení a v súlade s postupmi ustanovenými právnymi predpismi a inými postupmi uplatniteľnými na podobné rozhodnutia druhého členského štátu. Takéto rozhodnutia sa vyhlásia za vymáhateľné v tomto členskom štáte, pokiaľ tak vyžadujú právne predpisy a akékoľvek iné postupy tohto členského štátu.

3. Nároky inštitúcie jedného členského štátu pri konaniach vymáhania, bankrotu alebo vyrovnania v inom členskom štáte majú rovnaké výsady ako nárokom rovnakého druhu priznávajú právne predpisy druhého členského štátu.

4. Postupy vykonávania tohto článku, vrátane úhrady nákladov, riadi vykonávacie nariadenie, alebo prípadne a ako dopĺňujúce opatrenie prostredníctvom dohôd medzi členskými štátmi.

Článok 85

Práva inštitúcií

1. Ak osoba poberá dávky podľa právnych predpisov jedného členského štátu v súvislosti s úrazom vyplývajúcim z okolností, ku ktorým došlo v inom členskom štáte, všetky práva inštitúcie zodpovednej za poskytovanie dávok voči tretej strane zodpovednej za poskytnutie odškodnenia úrazu sa riadia týmito pravidlami:

- a) ak inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, preberá práva, ktoré poberateľ má voči tretej strane, takúto subrogáciu uznávajú všetky členské štáty;
- b) ak inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok má priame právo voči tretej strane, všetky členské štáty takéto práva uznávajú.

2. Ak osoba poberá dávky podľa právnych predpisov jedného členského štátu v súvislosti s úrazom, ktorý vyplýva z okolností, ku ktorým došlo v inom členskom štáte, na spomenutú osobu alebo príslušnú inštitúciu sa uplatňujú ustanovenia týchto právnych predpisov, ktoré určujú prípady, v ktorých sa občiansko-právna zodpovednosť zamestnávateľov alebo ich zamestnancov má vylúčiť.

Odsek 1 sa uplatňuje tiež na akékoľvek práva inštitúcie zodpovednej za poskytovanie dávok voči zamestnávateľom alebo ich zamestnancom v prípadoch, kedy ich zodpovednosť nie je vylúčená.

3. Ak v súlade s článkom 35 ods. 3 a/alebo článkom 41 ods. 2 dva alebo viac členských štátov alebo ich príslušných orgánov uzavreli dohodu o upustení od náhrady medzi inštitúciami podľa ich jurisdikcie alebo ak náhrada nezávisí od výšky dávok skutočne poskytnutých, všetky práva vyplývajúce voči zodpovednej tretej strane sa riadia týmito pravidlami:

- a) ak inštitúcia členského štátu bydliska alebo pobytu priznáva dávky osobe v súvislosti so zranením utrpým na jej území, táto inštitúcia v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, uplatňuje právo subrogácie alebo priameho opatrenia voči tretej strane zodpovednej za poskytovanie odškodnenia úrazu;
- b) na účely uplatňovania písm. a):
- i) sa osoba poberajúca dávky považuje za poistenú inštitúciou miesta bydliska alebo miesta pobytu,
 - a
 - ii) táto inštitúcia sa považuje za inštitúciu zodpovednú za poskytovanie dávok;
- c) odseky 1 a 2 zostávajú uplatniteľné vo vzťahu ku každej dávke, na ktorú sa nevzťahuje dohoda o upustení od náhrady ani náhrada, ktorá nezávisí od výšky dávok skutočne poskytnutých.

Článok 86

Bilaterálne dohody

Pokiaľ ide o vzťahy medzi Luxemburskom na jednej strane a Francúzskom, Nemeckom a Belgickom na strane druhej, uplatňovanie a trvanie doby uvedenej v článku 65 ods. 7 podlieha uzatvoreniu bilaterálnych dohôd.

HLAVA VI

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 87

Prechodné ustanovenia

1. Podľa tohto nariadenia nevznikajú žiadne nároky na obdobie pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia.

2. Všetky doby poistenia a prípadne všetky doby zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska dosiahnuté podľa právnych predpisov členského štátu pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia v danom členskom štáte sa zohľadnia na určenie nárokov nadobudnutých podľa tohto nariadenia.

3. S výhradou odseku 1 sa nadobúda nárok podľa tohto nariadenia, dokonca aj keď sa týka poistnej udalosti, ku ktorej došlo pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia v danom členskom štáte.

4. Každá dávka, ktorá nebola priznaná, alebo ktorá bola odňatá z dôvodu štátnej príslušnosti alebo miesta bydliska danej osoby sa na žiadosť tejto osoby poskytne alebo obnoví s účinnosťou od dátumu uplatňovania tohto nariadenia v daných členských štátoch, za predpokladu, že práva na dávky priznané predtým neboli vyrovnané paušálnou platbou.

5. Práva osoby, ktorá poberala dôchodok pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia v členskom štáte, sa môžu na žiadosť danej osoby preskúmať so zohľadnením tohto nariadenia.

6. Ak sa žiadosť uvedená v odseku 4 alebo 5 predloží do dvoch rokov od dátumu uplatňovania tohto nariadenia v členskom štáte, nároky nadobudnuté podľa tohto nariadenia sú účinné od tohto dátumu a právne predpisy ktoréhokoľvek členského štátu týkajúce sa zániku alebo premlčania práv sa voči daným osobám nemôžu uplatniť.

7. Ak žiadosť uvedená v odseku 4 alebo 5 sa predloží po uplynutí dvojročnej lehoty po dátume uplatňovania tohto nariadenia v danom členskom štáte práva, ktoré nezankli alebo nebolo premlčané sú účinné od dátumu predloženia žiadosti pokiaľ sa neuplatňujú výhodnejšie ustanovenia právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu.

8. Ak ako dôsledok tohto nariadenia osoba podlieha právnym predpisom členského štátu iného, ako sú právne predpisy určené v súlade s hlavou II nariadenia (EHS) č. 1408/71, tieto právne predpisy sa ďalej uplatňujú, pokiaľ príslušná situácia zostáva nezmenená, pokiaľ daná osoba nepožiadala, aby podliehala právnym predpisom, ktoré sa uplatňujú podľa tohto nariadenia.

Žiadosť sa predkladá do troch mesiacov od dátumu uplatňovania tohto nariadenia príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sa uplatňujú podľa tohto nariadenia, ak daná osoba podlieha právnym predpisom tohto členského štátu k dátumu uplatňovania tohto nariadenia. Ak sa žiadosť predloží po uvedenom časovom limite, zmena sa uskutoční v prvý deň nasledujúceho mesiaca.

9. Článok 55 tohto nariadenia sa uplatňuje iba na dôchodky, ktoré nepodliehajú článku 46c nariadenia (EHS) č. 1408/71 k dátumu uplatňovania tohto nariadenia.

10. Ustanovenia druhých viet článku 65 ods. 2 a 3 sa uplatňujú na Luxembursko najneskôr dva roky po dátume uplatňovania tohto nariadenia.

11. Členské štáty zabezpečia, aby sa poskytovali primerané informácie týkajúce sa zmien práv a povinností zavedených týmto nariadením a vykonávacím nariadením.

Článok 88

Aktualizácia príloh

Prílohy tohto nariadenia sa pravidelne revidujú.

Článok 89

Vykonávacie nariadenie

Ďalšie nariadenie ustanoví postup na vykonávanie tohto nariadenia.

Článok 90

Zrušenie

1. Nariadenie Rady (EHS) 1408/71 sa zrušuje od dátumu uplatňovania tohto nariadenia.

Avšak nariadenie (EHS) č. 1408/71 zostáva v platnosti a naďalej má právny účinok na účely:

- a) nariadenia Rady (ES) č. 859/2003 zo 14. mája 2003, ktoré rozširuje ustanovenia nariadenia (EHS) 1408/71 a nariadenia (EHS) č. 574/72 na štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa už nevzťahujú tieto ustanovenia výlučne z dôvodu ich štátnej príslušnosti ⁽¹⁾, pokiaľ toto nariadenie nebolo zrušené alebo upravené;
- b) nariadenia Rady (EHS) č. 1661/85 z 13. júna 1985, ktoré ustanovuje technické úpravy pravidiel spoločenstva o sociálnom zabezpečení pre migrujúcich pracovníkov v súvislosti s Grónskom ⁽²⁾, pokiaľ toto nariadenie nebolo zrušené alebo upravené;
- c) dohody o Európskom hospodárskom priestore ⁽³⁾ a dohody medzi Európskym spoločenstvom a jeho členmi na strane jednej a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o voľnom pohybe osôb ⁽⁴⁾ a ostatných dohôd, ktoré obsahujú odkaz na nariadenie (EHS) 1408/71, pokiaľ tieto dohody neboli upravené vzhľadom na toto nariadenie.

2. Odkazy na nariadenie (EHS) 1408/71 v smernici Rady 98/49/ES z 29. júna 1998 o zabezpečení doplnkových dôchodkových práv zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva ⁽⁵⁾ sa vykladajú v spojitosti s týmto nariadením.

Článok 91

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa po dátume nadobudnutia účinnosti vykonávacieho nariadenia.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 29. apríla 2004

Za Európsky parlament

predseda

P.COX

Za Radu

predseda

M. McDOWELL

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s.1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 160, 20.6.1985, s. 7.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 114, 30.4.2002, s. 6. Dohoda v znení rozhodnutia 2/2003 o výbore EÚ a Švajčiarska (Ú. v. EÚ L 187, 26.7.2003, s. 55).

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 209, 25.7.1998, s. 46.

PRÍLOHA I

PREDDAVKY NA VÝŽIVNÉ A OSOBNÉ PRÍDAVKY PRI NARODENÍ A ADOPCII DIEŤAŤA

(Článok 1 písm. z))

- I. Preddavky na výživné
- A. BELGICKO
- Preddavky na prídavky na výživné podľa zákona z 21. februára 2003, ktorý ustanovuje agentúra pre platby výživného v rámci federálnej verejnej služby, finančné oddelenie.
- B. DÁNSKO
- Preddavková platba podpory na dieťa určená v zákone o detských dávkach.
Preddavková platba podpory na dieťa v úplnom znení zákona č. 765 z 11. septembra 2002.
- C. NEMECKO
- Preddavky na platby výživného podľa nemeckého zákona o preddavkoch na platby výživného (Unterhaltsvorschussgesetz) z 23. júla 1979.
- D. FRANCÚZSKO
- Prídavok na podporu rodiny vyplácaný na dieťa, ktorého jeden rodič alebo obidvaja rodičia si neplnia, alebo si nemôžu plniť svoje vyživovacie povinnosti, alebo platby výživného ustanovené rozhodnutím súdu.
- E. RAKÚSKO
- Preddavky na platby výživného podľa federálneho zákona o poskytnutí preddavkov na detské výživné (Unterhaltsvorschussgesetz 1985 – UVG).
- F. PORTUGALSKO
- Preddavky na platby výživného (zákon č. 75/98, 19. november, o záruke výživného pre maloletých).
- G. FÍNSKO
- Prídavok na výživné podľa zákona o zabezpečení detského výživného (671/1998).
- H. ŠVÉDSKO
- Prídavky na výživné podľa zákona o podpore výživného (1996:1030).
- II. Osobitné prídavky pri narodení a osvojení dieťaťa
- A. BELGICKO
- Prídavok pri narodení dieťaťa a podpora pri osvojení dieťaťa.
- B. ŠPANIELSKO
- Jednorázové podpory pri narodení dieťaťa.
- C. FRANCÚZSKO
- Prídavky pri narodení alebo osvojení dieťaťa ako časť „dávkov pre malé deti“.
- D. LUXEMBURSKO
- Prídavky pred narodením dieťaťa.
Prídavky pri narodení dieťaťa.
- E. FÍNSKO
- Balíček podpory v materstve, jednorázová podpora v materstve a jednorázová pomoc určená na náhradu nákladov na medzinárodné osvojenie podľa zákona o podpore v materstve.

PRÍLOHA II

**USTANOVENIA DOHOVOROV, KTORÉ ZOSTÁVAJÚ V PLATNOSTI A KTORÉ, AK SÚ UPLATNITEĽNÉ,
SÚ OBMEDZENÉ NA OSOBY, NA KTORÉ SA VZŤAHUJÚ**

(Článok 8 ods. 1)

Európsky parlament a Rada v súlade so zmluvou čo najskôr a najneskôr do dátumu uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 91 ustanoví obsah tejto prílohy.

PRÍLOHA III

**OBMEDZENIA NÁROKOV NA VECNÉ DÁVKA PRE RODINNÝCH PRÍSLUŠNÍKOV CEZHRANIČNÝCH
PRACOVNÍKOV**

(Článok 18 ods. 2)

DÁNSKO

ŠPANIELSKO

ÍRSKO

HOLANDSKO

FÍNSKO

ŠVÉDSKO

SPOJENÉ KRÁLOVSTVO

—

PRÍLOHA IV

VIAC PRÁV PRE DÔCHODCOV, KTORÍ SA VRÁTIA DO PRÍSLUŠNÉHO ČLENSKÉHO ŠTÁTU

(Článok 27 ods. 2)

BELGICKO

NEMECKO

GRÉCKO

ŠPANIELSKO

FRANCÚZSKO

TALIANSKO

LUXEMBURSKO

RAKÚSKO

ŠVÉDSKO

PRÍLOHA V

VIAČ PRÁV PRE BÝVALÝCH CEZHRANIČNÝCH PRACOVNÍKOV, KTORÍ SA VRÁTIA DO ČLENSKÉHO ŠTÁTU ICH PREDCHÁDZAJÚCEJ ČINNOSTI AKO ZAMESTNANEC ALEBO SAMOSTATNE ZÁROBKOVO ČINNÁ OSOBA (UPLATNITEĽNÉ IBA V TEDI, AK JE ČLENSKÝ ŠTÁT, V KTOROM JE PRÍSLUŠNÁ INŠTITÚCIA ZODPOVEDNÁ ZA NÁKLADY NA VECNÉ DÁVKY POSKYTOVANÉ DÔCHODCOVI V ČLENSKOM ŠTÁTE JEHO BYDLISKA, TIEŽ UVEDENÝ V ZOZNAME)

(Článok 28 ods. 2)

BELGICKO

NEMECKO

ŠPANIELSKO

FRANCÚZSKO

LUXEMBURSKO

RAKÚSKO

PORTUGALSKO

PRÍLOHA VI

**IDENTIFIKOVANIE TYPU PRÁVNÝCH PREDPISOV, NA KTORÉ BY SA MALA UPLATŇOVAŤ
OSOBITNÁ KOORDINÁCIA**

(Článok 44 ods. 1)

A. GRÉCKO

Právne predpisy týkajúce sa poľnohospodárskeho poisťovacieho systému (OGA) podľa zákona č. 4169/1961.

B. ÍRSKO

Časť II, kapitola 15 zákona o sociálnom zabezpečení (úplné znenie), 1993.

C. FÍNSKO

Dôchodky v invalidite určené podľa národného zákona o dôchodkoch z 8. júna 1956 a priznané podľa prechodných pravidiel národného zákona o dôchodkoch (547/93).

Národné dôchodky pre osoby so zdravotným postihnutím alebo sa stali osobami so zdravotným postihnutím v mladosti (národný zákon o dôchodkoch 547/93).

D. ŠVÉDSKO

Nemocenské dávky súvisiace s príjmom a náhrada činnosti (zákon 1962 381 v znení zákona 2001:1489).

E. SPOJENÉ KRÁLOVSTVO

a) Veľká Británia

Oddiely 30A ods. 5, 40, 41 a 68 zákona o príspevkoch a dávkach z roku 1992.

b) Severné Írsko

Oddiely 30A ods. 5, 40, 41 a 68 zákona o príspevkoch a dávkach (Severné Írsko) z roku 1992.

PRÍLOHA VII

ZHODA MEDZI PRÁVNymi PREDPISMI ČLENSKÝCH ŠTÁTOV O PODMIENKACH VZŤAHUJÚCICH SA NA STUPEŇ INVALIDITY

(Článok 46 ods. 3 nariadenia)

BELGICKO

Členský štát	Systémy uplatňované inštitúciami členských štátov, ktoré sa rozhodli uznať stupeň invalidity	Systémy uplatňované belgickými inštitúciami, ktorých rozhodnutie je v prípade zhody záväzné				
		Všeobecný systém	Systém pre baníkov		Všeobecná invalidita	Invalidita pri chorobách z povolania
			Systém pre námorníkov	Ossom		
FRANCÚZSKO	1. Všeobecný systém:					
	— Skupina III (trvalá starostlivosť)	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Skupina II	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Skupina I	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	2. Systém v poľno-hospodárstve					
	— Úplná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Dvojtretinová všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	3. Systém pre baníkov					
	— Čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor
	4. Systém pre námorníkov:					
— Všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor	
— Trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor	
— Invalidity pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	
TALIANSKO	1. Všeobecný systém					
	— Invalidita – manuálni pracovníci	Rozpor	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Invalidita – úradníci	Rozpor	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	2. Systém pre námorníkov					
— Neschopnosť práce na mori	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	
LUXEMBURSKO ⁽¹⁾	Invalidita pracovníkov – manuálni pracovníci	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	Invalidita – úradníci	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor

⁽¹⁾ Položky týkajúce sa zhody medzi Luxemburskom a Francúzskom alebo Belgickom budú podliehať technickému preskúmaniu pri zohľadnení zmien vnútroštátnych právnych predpisov Luxemburska.

FRANCÚZSKO

Členský štát	Systémy uplatňované francúzskymi inštitúciami, pre ktoré je rozhodnutie v prípade zhody záväzné	Všeobecný systém			Systém pre poľnohospodárstvo			Systém pre baníkov			Systém pre námorníkov		
		Skupina I	Skupina II	Skupina III Trvalá starostlivosť	Dvojitri- nová invalidita	Úplná invalidita	Trvalá starostlivosť	Dvojitri- nová všeobecná invalidita	Trvalá starostlivosť	Invalidita pri chorobách z povolania	Dvojitri- nová všeobecná invalidita	Úplná invalidita pri chorobách z povolania	Trvalá starostlivosť
BELGICKO	1. Všeobecný systém	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	2. Banícky systém												
	— čiastočná všeobecná	invalidita	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	— Rozpor	invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor (1) Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	3. Systém pre námorníkov	Zhoda (2)	Rozpor	Rozpor	Zhoda (2)	Rozpor	Rozpor	Zhoda (2)	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
TALIAN- SKO	1. Všeobecný systém												
	— invalidita – manuálni pracovníci	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	— invalidita – úradníci	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	2. Systém pre námorníkov												
	— neschopnosť práce na mori	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
LUXEM- BURSKO (3)	Invalidita – manuálni pracovníci	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	Invalidita – úradníci	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor

(1) Iba ak belgická inštitúcia uznala, že pracovník nie je schopný práce pod zemou ani na povrchu zeme.

(2) Pokiaľ invalidita uznaná belgickými inštitúciami je všeobecnou invaliditou.

(3) Položky týkajúce sa zhody medzi Belgickom a Francúzskom alebo Belgickom budú podliehať technickému preskúmaniu pri zohľadnení zmien vnútroštátnych právnych predpisov Luxemburska.

TALIANSKO

Členský štát	Systémy uplatňované inštitúciami členských štátov, ktoré sa rozhodli uznať stupeň invalidity	Systémy uplatňované talianskymi inštitúciami, ktorých rozhodnutie je v prípadoch zhody záväzné		
		Všeobecný systém		Úradníci
		Námorníci neschopní služby na mori	Manuálni pracovníci	
BELGICKO	1. Všeobecný systém	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	2. Systém pre baníkov			
	— čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	3. Systém pre námorníkov	Rozpor	Rozpor	Rozpor
FRANCÚZSKO	1. Všeobecný systém			
	— Skupina III (trvalá starostlivosť)	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Skupina II	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Skupina I	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	2. Systém pre poľnohospodárov			
	— úplná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	3. Systém pre baníkov			
	— čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	4. Systém pre námorníkov			
	— čiastočná všeobecná invalidita	Rozpor	Rozpor	Rozpor
— trvalá starostlivosť	Rozpor	Rozpor	Rozpor	
— invalidita pri chorobách z povolania				

LUXEMBURSKO ⁽¹⁾

Členský štát	Systémy uplatňované inštitúciami členských štátov, ktoré sa rozhodli uznať stupeň invalidity	Systémy uplatňované luxemburskými inštitúciami, ktorých rozhodnutie je v prípade zhody záväzné	
		Invalidita – manuálni pracovníci	Invalidita – úradníci
BELGICKO	1. Všeobecný systém:	Zhoda	Zhoda
	2. Systém pre baníkov:		
	— čiastočná všeobecná invalidita	Rozpor	Rozpor
	— invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor
	3. Systém pre námorníkov:	Zhoda ⁽¹⁾	Zhoda ⁽¹⁾
FRANCÚZSKO	1. Všeobecný systém:		
	— Skupina III (trvalá starostlivosť)	Zhoda	Zhoda
	— Skupina II	Zhoda	Zhoda
	— Skupina I	Zhoda	Zhoda
	2. Systém pre poľnohospodárov:		
	— úplná všeobecná Invalidita	Zhoda	Zhoda
	— dvojtretinová všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda
	— trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda
	3. Systém pre baníkov:		
	— dvojtretinová všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda
	— trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda
	— úplná všeobecná invalidita	Rozpor	Rozpor
	4. Systém pre námorníkov:	—	
— čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	
— trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	
— invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	

⁽¹⁾ Pokiaľ invalidita uznaná belgickou inštitúciou je všeobecnou invaliditou.

⁽¹⁾ Položky týkajúce sa zhody medzi Luxemburskom a Francúzskom alebo Belgickom budú podliehať technickému preskúmaniu pri zohľadnení zmien vnútroštátnych právnych predpisov Luxemburska.

PRÍLOHA VIII

PRÍPADY, V KTORÝCH NEZÁVISLÁ DÁVKA JE ROVNAKÁ ALEBO VYŠŠIA AKO PAUŠÁLNA DÁVKA

(Článok 52 ods. 4)

A. DÁNSKO

Všetky žiadosti o dôchodky uvedené v zákone o sociálnych dôchodkoch, okrem dôchodkov uvedených v prílohe IX.

B. FRANCÚZSKO

Všetky žiadosti o dôchodkové dávky alebo pozostalostné dávky podľa doplnkových dôchodkových systémov pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby s výnimkou žiadostí o starobné alebo vdovské dôchodky podľa doplnkového dôchodkového systému pre členov profesionálnej posádky v civilnom letectve.

C. ÍRSKO

Všetky žiadosti o penzijné dôchodky, starobné (príspevkové) dôchodky, vdovské (príspevkové) dôchodky.

D. HOLANDSKO

Ak má osoba nárok na dôchodok na základe holandského zákona o všeobecnom starobnom dôchodkovom poistení (AOW).

E. PORTUGALSKO

Nároky na invalidné, starobné a pozostalostné dôchodky, okrem prípadov, kde celkové doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov viac ako jedného členského štátu sa rovnajú alebo sú dlhšie ako 21 kalendárnych rokov, národné doby poistenia sa rovnajú, alebo sú kratšie ako 20 rokov a výpočet sa vykonáva podľa článku 11 zákonnej vyhlášky č. 35/2002 z 19. februára, ktorá definuje pravidlá na určenie výšky dôchodku. V takýchto prípadoch uplatňovaním výhodnejších sadzieb tvorby dôchodku môže byť výška vyplývajúca z pomerného výpočtu vyššia ako výška vyplývajúca z nezávislého výpočtu.

F. ŠVÉDSKO

Starobný dôchodok na základe príjmov (zákon 1998:674), pozostalostný dôchodok na základe príjmov vo forme upraveného dôchodku a prídavok k dôchodku dieťaťa, ak smrť nastala pred 1. januárom 2003 a vdovský dôchodok (zákon 2000:461 a zákon 2000:462).

G. SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

Všetky žiadosti o penzijné dôchodky, vdovské dávky a dávky pri úmrtí blízkej osoby určené podľa ustanovení hlavy III, kapitoly 5 nariadenia, s výnimkou tých, pre ktorých:

- a) počas daňového roka začínajúceho 6. apríla 1975 alebo neskôr:
 - i) daná strana dosiahla doby poistenia, zamestnania alebo bydliska podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva a iného členského štátu; a
 - ii) jeden (alebo viac) daňových rokov uvedených v i) sa nepovažoval za kvalifikačný rok v zmysle právnych predpisov Spojeného kráľovstva;
- b) doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov platných v Spojenom kráľovstve pre doby pred 5. júlom 1948 by sa zohľadnili na účely článku 52 ods. 1 písm. b) nariadenia uplatňovaním dôb poistenia, zamestnania alebo bydliska podľa právnych predpisov iného členského štátu.

PRÍLOHA IX

DÁVKY A DOHODY, KTORÉ UMOŽŇUJÚ UPLATŇOVANIE ČLÁNKU 54

I. Dávky uvedené v článku 54 ods. 2 písm. a) nariadenia, ktorých výška nezávisí od dĺžky dosiahnutých dôb poistenia alebo bydliska**A. BELGICKO**

Dávky týkajúce sa všeobecného invalidného systému, osobitného invalidného systému pre baníkov a osobitného systému pre námorníkov obchodného loďstva.

Dávky na poistenie pre samostatne zárobkovo činné osoby proti práceneschopnosti.

Dávky týkajúce sa invalidity v zámorskom systéme sociálneho poistenia a invalidného systému pre bývalých zamestnancov Belgického Konga a Rwanda-Urundi.

B. DÁNSKO

Úlný dánsky národný starobný dôchodok získaný po 10 rokoch bydliska osôb, ktorým sa priznal dôchodok pred 1. októbrom 1989.

C. GRÉCKO

Dávky podľa zákona č. 4169/1961 týkajúceho sa poľnohospodárskeho poisťovacieho systému (OGA).

D. ŠPANIELSKO

Pozostalostné dôchodky priznané podľa všeobecného a osobitného systému s výnimkou osobitného systému pre štátnych zamestnancov.

E. FRANCÚZSKO

Invalidný dôchodok podľa všeobecného systému sociálneho zabezpečenia alebo podľa systému pre poľnohospodárskych pracovníkov.

Invalidný dôchodok vdov a podľa všeobecneho systému sociálneho zabezpečenia alebo podľa systému pre poľnohospodárskych pracovníkov, vypočítaný na základe invalidného dochodku po zosnulom manželovi/manželke v súlade s článkom 52 ods. 1 písm. a)

F. ÍRSKO

Invalidný dôchodok typu.

G. HOLANDSKO

Zákon z 18. februára 1966 o invalidnom poistení pre zamestnancov zmenený a doplnený (WAO).

Zákon z 24. apríla 1997 o invalidnom poistení pre samostatne zárobkovo činné osoby, zmenený a doplnený (WAZ).

Zákon z 21. decembra 1995 o všeobecnom poistení pre závislých pozostalých (ANW).

H. FÍNSKO

Národné dôchodky pre osoby, ktoré sa narodili so zdravotným postihnutím, alebo sa takými stali v mladosti (zákon národných dôchodkov 547/93).

Národné dôchodky určené podľa zákona o národných dôchodkoch z 8. júna 1956 a priznané podľa prechodných pravidiel zákona o národných dôchodkoch (547/93).

Doplnková čiastka detského dôchodku v súlade so zákonom o pozostalostnom dôchodku z 17. januára 1969.

- I. ŠVÉDSKO
- Pozostalostné dôchodky, na základe príjmu, vo forme prídavku k dôchodku pre dieťa a upravený dôchodok, ak smrť nastala 1. januára 2003 alebo neskôr, ak pozostalý sa narodil v roku 1938 alebo neskôr (zákon 2000:461).
- II. **Dávky uvedené v článku 54 ods. 2 písm. b) nariadenia, ktorých výška je určená s odkazom na priznanú dobu, ktorá sa považuje za dosiahnutú medzi dátumom, kedy nastala poistná udalosť a neskorším dátumom**
- A. NEMECKO
- Invalidné a pozostalostné dôchodky, pri zohľadnení doplnkovej doby. Starobné dôchodky, pri zohľadnení doplnkovej doby už nadobudnutej.
- B. ŠPANIELSKO
- Penzijný dôchodok alebo dôchodok z dôvodu trvalého zdravotného postihnutia (invalidity) podľa osobitného systému pre štátnych zamestnancov, splatné podľa hlavy I úplného znenia zákona o štátnych dôchodcoch, ak v čase poistnej udalosti bol poberateľ aktívnym štátnym zamestnancom alebo sa za takého považoval; podpory pri úmrtí a pozostalostné dôchodky (vdovské, vdovecké, sirotské a rodičovské) splatné podľa hlavy I úplného znenia zákona o štátnych dôchodcoch, ak v čase smrti bol štátny zamestnanec aktívny alebo sa za takého považoval.
- C. TALIANSKO
- Talianske dôchodky pre celkovú práceneschopnosť (inabilità).
- D. LUXEMBURSKO
- Invalidné dôchodky a pozostalostné dôchodky.
- E. FÍNSKO
- Zamestnanecké dôchodky, pri ktorých sa zohľadňujú budúce doby podľa vnútroštátnych právnych predpisov.
- F. ŠVÉDSKO
- Nemocenská dávka a náhrada činnosti vo forme zaručenej dávky (zákon 1962:381).
- Pozostalostný dôchodok vypočítaný na základe predpokladaných poistných dôb (zákon 2000:461 a 2000:462).
- Starobná dôchodok vo forme zaručeného dôchodku vypočítaného na základe predpokladaných dôb predtým započítaných (zákon 1998:702).
- III. **Dohody uvedené v článku 54 ods. 2 písm. b) i) nariadenia určené na zamedzenie tomu, aby sa rovnaká priznaná doba zohľadnila dva alebo viac krát**
- Dohoda o sociálnom zabezpečení z 28. apríla 1997 medzi Fínskou republikou a Spolkovou republikou Nemecko.
- Dohoda o sociálnom zabezpečení z 10. novembra 2000 medzi Fínskou republikou a Luxemburským veľkovojsvodstvom.
- Nordický dohovor z 15. júna 1992 o sociálnom zabezpečení.

PRÍLOHA X

Osobitné nepríspevkové peňažné dávky

(Článok 70 ods. 2 písm. c))

Európsky parlament a Rada v súlade so zmlouvou čo najskôr a najneskôr do dátumu uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 91 určí obsah tejto prílohy.

—

PRÍLOHA XI

OSOBITNÉ USTANOVENIA NA UPLATŇOVANIE PRÁVNÝCH PREDPISOV ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

(Články 51 ods. 3, 56 ods. 1 a 83)

Európsky parlament a Rada v súlade so zmluvou čo najskôr a najneskôr do dátumu uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 91 určí obsah tejto prílohy.
